

**KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GRAFİK TASARIM ANABİLİM DALI
GRAFİK TASARIM TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**GESTALT KURAMI'NIN 2000 YILI SONRASI
HOLLYWOOD SİNEMA AFİŞLERİ ÜZERİNE OLAN ETKİSİNİN
İNCELENMESİ**

Furkan ÇOKASLAN

Yüksek Lisans Tezi

**KONYA
Ocak 2023**

GESTALT KURAMI'NIN 2000 YILI SONRASI
HOLLYWOOD SİNEMA AFİŞLERİ ÜZERİNE OLAN ETKİSİNİN
İNCELENMESİ

Furkan ÇOKASLAN

KTO Karatay Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Grafik Tasarım Anabilim Dalı
Grafik Tasarım Tezli Yüksek Lisans Programı

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Çağrı GÜMÜŞ

Konya
Ocak 2023

BİLDİRİM

Enstitü tarafından onaylanan Yüksek Lisans tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını basılı veya dijital biçimde arşivleme ve aşağıda belirtilen koşullar dahilinde erişime açma iznini KTO Karatay Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle, Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak ve gelecekteki çalışmalar (makale, kitap, lisans, patent vb.) için tezimin tamamının veya bir bölümünün kullanım hakları yalnızca bana ait olacaktır.

Tezimin bütünüyle kendi çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izinle kullanılması zorunlu olan kaynakları, yazılı izin alarak kullandığımı ve istenildiğinde izinlerin suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayımlanan “Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge” kapsamında, tezim, aşağıda belirtilen koşullar haricince, YÖK Ulusal Tez Merkezi ve KTO Karatay Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

Enstitü / Fakülte Yönetim Kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir.¹

Enstitü / Fakülte Yönetim Kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 6 ay ertelenmiştir.²

Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir.³⁴

24 Ocak 2023

Furkan ÇOKASLAN

¹ MADDE 6(1) Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

²MADDE 6(2) Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internette paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ay aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.

³MADDE 7(1) Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

⁴ MADDE 7(2) Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

ETİK BEYAN

KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Seminer Hazırlama ve Yazım Kurallarına uygun olarak Doç. Dr. Çağrı GÜMÜŞ danışmanlığında tarafımdan üretilen bu seminer çalışmasında; sunduğum tüm veri, enformasyon, bilgi ve belgeleri bilimsel etik kuralları çerçevesinde elde ettiğimi, tüm değerlendirme, analiz, bulgu ve sonuçları bilimsel usullere uygun olarak sunduğumu, seminer çalışmasında yararlandığım kaynakların tümüne bilimsel normlara uygun biçimde atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, seminerimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

24 Ocak 2023

Furkan ÇOKASLAN

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın gerçekleőtirilmesinde, değerli bilgilerini benimle paylaőan, kendisine ne zaman danıősam bana kıymetli zamanını ayırıp sabırla ve büyük bir ilgiyle bana faydalı olabilmek için elinden gelenden fazlasını sunan her sorun yaőadıęımda yanına çekinmeden gidebildiğim, gelecekteki mesleki hayatımda da bana verdiği değerli bilgilerden faydalanacağımı düőündüęüm kıymetli ve danıőman hoca statüsünü hakkıyla yerine getiren Doç. Dr. ağrı GMŐŐ'e teőekkürü bir borç biliyor ve őükranlarımı sunuyorum. Yine çalıőmamda desteğini hiçbir zaman esirgemeyen her zaman yanımda olan değerli eőim őeyma ÇOKASLAN'a da sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

24 Ocak 2023

Furkan ÇOKASLAN

ÖZET

Furkan ÇOKASLAN

GESTALT KURAMI'NIN 2000 SONRASI

HOLLYWOOD SİNEMA AFİŞLERİNE

ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Konya, 2023

Görmenin psikolojik süreçlerini açıklayabilen Gestalt Kuramı, görsel algılamının gelişimini sağlamaktadır. Aynı zamanda yaratıcı düşünme ve sezgisel öğrenme kavramlarıyla birlikte bir kurallar bütünü oluşturarak grafik tasarım alanına doğrudan veya dolaylı olarak katkı sağlamaktadır. Gestalt Kuramına göre görme süreci, kişinin algısına göre değişebilmektedir. Bu durum, birbirine yapısal bağlamda benzeşmeyen bağımsız parçaların bile anlamlı birer bütünlük oluşturabilmesi ile açıklanabilir.

Endüstrileşme ile birlikte tüketimin bir moda haline dönüşmesi, tanıtım materyallerini de teknoloji ile eşzamanlı biçimde geliştirerek grafik sanatlara pragmatik görevler yüklemiştir. Günümüz modern insanı her gün yüzlerce farklı görsele maruz kalmaktadır. Bu bağlamda, Gestalt Kuramı algısal örgütlenme yasalarının, algılarla oynayan ve harekete geçiren etkisi daha iyi anlaşılmalıdır.

Bu çalışmanın ana amacı, son yıllarda üzerinde fazlaca durulan “Yapılandırmacı Kuram” anlayışı doğrultusunda; iletişim, tanıtım veya sanatsal grafik tasarım sürecinde Gestalt Kuramı'nın önemini vurgulamak ve etkilerini incelemektir. Bu bağlamda, Gestalt Kuramı algı yasalarının Hollywood sinema afişlerine etkilerinin incelenmesi hedeflenmiştir. Bu çalışma, 2000-2022 yılları arasında ABD Hollywood sineması için tasarlanmış film afişleriyle sınırlıdır. Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden betimsel yöntem kullanılmıştır. Sonuç olarak Gestalt Kuramı'nın, grafik tasarım ürünlerinin oluşturulma sürecinde; retorik, iletişim ve görme becerilerinin olumlu etkilerine değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Gestalt, Hollywood, Afiş, Tasarım İlkeleri,

ABSTRACT

Furkan ÇOKASLAN

AN ANALYSIS OF THE IMPACT OF THE GESTALT THEORY ON POST-2000 HOLLYWOOD MOVIE POSTERS

Konya, 2023

The Gestalt Theory, which can account for the psychological processes of vision, ensures the development of visual perception. It also constitutes a set of rules along concepts pertaining to thinking and intuitive learning and thus contributes directly or indirectly to the field of visual design. The Gestalt Theory suggests that the process of vision is subject to variation based on personal perception. This can be explained by the fact that independent parts which do not resemble one another structurally can make a significant whole.

The transformation of consumption into fashion following industrialization has enhanced promotional material simultaneously with technological advancements and placed pragmatic duties on graphic arts. The contemporary human is exposed to hundreds of visuals each day. In such a context, the impact of the perceptual organization laws of the Gestalt Theory, which manipulates and stimulates perception, needs to be better understood.

The main purpose of this study is to emphasize the importance of the Gestalt Theory and analyze its effects on communication, promotion or artistic graphic design in line with the "Constructivist Theory," frequently referred to in recent years. In this regard, it aims to investigate the effects of the perceptual laws of the Gestalt Theory on Hollywood movie posters. This study restricts itself to movie posters designed for Hollywood in the US between the years of 2000 and 2022. It uses the descriptive method, a qualitative research method. In conclusion, it touches upon the positive effects of the Gestalt Theory on rhetorical, communicational, and visual skills during the creation of graphic design products.

Keywords

Gestalt, Hollywood, Poster, Principles of Design

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
ETİK BEYAN.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı	1
1.2. Araştırmanın Önemi	1
1.3. Problem Cümlesi	1
1.4. Çalışmanın Sayıtları	1
1.5. Çalışmanın Sınırlılıkları	2
1.6. Çalışmanın Yöntemi.....	2
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	3
2.1. Gestalt Kuramı'nın Ortaya Çıkışı.....	3
2.2. Görsel Algılamada Gestalt Kuramı	6
2.3. Tasarımda Görme Yetisi	13
2.4. Gestalt Kuramı Kapsamında Tasarımın İncelenmesi.....	14
2.4.1. Gestalt Kuramı ve Algısal Örgütlenme Yasaları.....	15
2.4.1.1. Tamamlama İlkesi	16
2.4.1.2. Süreklilik İlkesi	16
2.4.1.3. Basitlik İlkesi.....	17
2.4.1.4. Benzerlik İlkesi.....	18
2.4.1.5. Yakınlık İlkesi	19
2.4.1.6. Pragnanz Yasası ve Şekil-Zemin İlişkisi.....	20
2.5. Afiş Tasarımı ve Gestalt Kuramı.....	20
3. BULGULAR VE YORUMLAR.....	23
3.1. Hollywood Sineması Film Afişlerinin Gestalt Kuramı'na Göre İncelenmesi ve Yorumlanması	23
4. SONUÇ	79

KAYNAKLAR	82
ÖZGEÇMİŞ	85

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1: Göz Anatomisi	9
Şekil 2: Benzerlikler.....	10
Şekil 3: Tamamlama İlkesi	16
Şekil 2: Süreklilik İlkesi.....	17
Şekil 3: Süreklilik İlkesi.....	17
Şekil 4: Basitlik İlkesi	18
Şekil 5: Benzerlik İlkesi	18
Şekil 6: Yakınlık İlkesi	19
Şekil 7: Yakınlık İlkesi	19
Şekil 8: Pragnanz Yasası ve Şekil-Zemin İlişkisi	20
Şekil 9: The Punisher, 2004	23
Şekil 12: Batman Begins, 2005	25
Şekil 14: Lord of War, 2005	27
Şekil 17: Pulse, 2006.....	29
Şekil 20: Premonition, 2007.....	31
Şekil 22: The Expandables, 2010.....	33
Şekil 25: The Iron Lady, 2011	35
Şekil 28: The Ides of March, 2011.....	37
Şekil 31: Batman The Dark Night, 2012.....	39
Şekil 34: World War Z, 2013	41
Şekil 37: Dracula Untold, 2014.....	43
Şekil 40: The Forest, 2016	45
Şekil 43: Butterfly Man, 2019.....	47
Şekil 46: 127 Hours, 2010.....	49

Şekil 49: Moonlight, 2016	51
Şekil 53: John Wick 2 , 2017	54
Şekil 56: The Mechanic, 2011	56
Şekil 59: Little Warriors, 2017	58
Şekil 64: The Lobster, 2015	61
Şekil 67: Shrooms, 2007	63
Şekil 70: Dark Tower, 2017	65
Şekil 73: Old, 2021	67
Şekil 76: Qutfit, 2022.....	69
Şekil 79: Only, 2019	71
Şekil 82: İdentity, 2003	73
Şekil 85: Scream 4, 2011	75
Şekil 88: The Predator, 2018.....	77

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın ana amacı, son yıllarda üzerinde fazlaca durulan “Yapılandırmacı Kuram” anlayışı doğrultusunda; iletişim, tanıtım veya sanatsal grafik tasarım sürecinde Gestalt Kuramı’nın önemini vurgulamak ve etkilerini incelemektir. Araştırma süresince elde edilen verilerin ve bulguların grafik tasarım süreçlerinde kullanılabilmesini sağlamaktır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma, günümüz grafik tasarım uygulama süreçlerinde, grafik tasarım temel ilkelerinin, Gestalt Kuramı ile olan ilişkisinin irdelenmesi, tasarıma olan etkilerinin ortaya konulması ve öğrencilerin analitik düşünme becerilerinin Gestalt yardımıyla geliştirilmesine çözüm önerilerinin geliştirilmesi açısından önemlidir.

Geliştirilecek olan çözümlerle birlikte, grafik tasarım sürecinde Gestalt Kuramı’nın tasarım aşamasındaki etkililiğinin, tasarımların ve grafik tasarım derslerinin niteliğini ve içerik bütünlüğünü arttırması için kullanılması gerekliliğine işaret edilmektedir.

1.3. Problem Cümlesi

Gestalt Kuramı ve İlkeleri’nin milenyum sonrası Hollywood sineması film afişi tasarımlarının niteliğine etkisi nedir?

1.4. Çalışmanın Sayıltıları

Bu çalışma, kaynakların ve Gestalt Kuramı uygulayıcı deneyimlerinin gerçeği yansıtacağı sayıltısına dayandırılmıştır.

1.5. Çalışmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma, 2000-2022 yılları arasında ABD Hollywood sineması için tasarlanmış film afişleriyle sınırlıdır.

1.6. Çalışmanın Yöntemi

Çalışma bir nitel araştırmadır ve yöntemi betimsel yöntemdir. Araştırma probleminin çözümlenmesi bir deney gurubu kurulmaksızın literatür tarama ve yazılı uzman görüşleri yöntemiyle yapılmıştır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Gestalt Kuramı'nın Ortaya Çıkışı

Einstein'nın "İzafiyet Teorisi" fikrini ortaya atması ile Gestalt kuramının temelleri atılmıştır. Ünlü fizikçi Isaac Newton'un zaman ve uzayla ilgili kavramları açıkladığında değişmeyen ve süreklilik gösteren olarak açıklamıştır. Albert Einstein'a göre bu teorinin doğru olmadığı, bu iki kavramı birleştirerek "uzay-zaman" kavramı olarak ifade etmiş, zamanın başka boyut veya gezegenlerde farklı şekilde aktığını iddia etmiş, ve buna da "Uzay Eğrisi" olarak tanımlanmıştır. Çağdaş fizik kuramları benzer güneş sistemlerindeki gibi büyük cisimlerin çevresinde şekillendiğini aktarmaktadır. Buradan hareketle "Görecelik Kavramı" ve Kurt Lewin'in "Alan Kuramı", Gestalt Kuramı'nın hem ortaya çıkışına hem de gelişim sürecine etki etmiştir (Erdal, 2006).

Gestalt, bir nesnenin dış görünümü ve bu nesnenin biçimi olarak ifade edilebilir. İngilizce olarak tam karşılıma da kelime anlamı pattern olarak geçmektedir. Gestalt kuramı psikolojide atomistike karşı olarak çıkmıştır. Atomistik psikoloji, psişik durumları ayırabilme ve parçalarında ortaya çıkan ruhsal durumların çözümlemek olarak savunur. Bu düşünceyi savunanlar, ortaya koydukları fikirleri desteklemesi için fizik, kimya ve doğa bilimleri gibi örnekleri göstermektedirler. Bu psikolojik düşünceye karşı gestalt kuramcıları gerçekleşen ruhsal olaylara bütün olarak ele almaktadırlar ve bütünden parçaya gidilmektedir. Bunda dolayı gestalt kuramının bir diğer ismi de bütünlük psikolojisidir(Kanad vd., 1973, s. 7).

İlk olarak Alman psikologlar tarafından ortaya atılan gestalt beynimizin nasıl algıladığı ifade etmek için çıkmıştır. Göz ile görülen ve beynin farkında olmaksızın basitleştirerek, düzene sokarak ve gruplayarak algıladığımız keşfeden psikologlar gestalt kuramının temel ilkelerini ortaya koymuşlardır(Golombisky & Hagen, 2010, 76).

Almanya’da orataya çıkan gestalt kelime olarak düzenlemek, yerleştirmek ve koymak olan “stellen” fiilinden türetilmiştir (Erdal, 2006, s. 9). Gestalt, gözün görsel olayları nasıl organize ettiğini ve algılamada ne gibi değişiklikler olduğunu araştırır. Bütün bu araştırma sonucu gestalt kuramcılarını görsel çalışmayı daha net anlaşılabilirliği için parçalar halinde inceleyebileceğimiz ve bu parçaları değerlendirebileceğimiz bulgusuna dayandırarak, bütün bir görselin parçalarından daha çok karışık ve donanımlı olduğu, bu parçalarında farklı anlamları olduğu ileri sürülmüştür (Senemoğlu, 2004, s. 240).

Gestalt Kuramı’nın 1912 yılında Alman Wertheimer’in kaleme aldığı “devinim” ile ilgili bir makale ile başladığı kabul gören bir gerçektir. Bu kuramın ilkeleri Wertheimer ile birlikte Köhler ve Koffka tarafından geliştirilmiştir (Senemoğlu, 2004, s. 204). Kuramın temel fikri, bütünün parçalara bölünerek anlaşılabilirliği yönündedir. Bir bütünde onu oluşturan parçalarda olmayan başka değerler ve özellikler de olabilir. “Gestalt kuramcılarının göre; bütün parçaların toplamından daha fazladır ve birey, bütünü parçalarına ayırarak değil, bütünlük içinde algılar (Senemoğlu, 2004, s. 244).”

Gestalt kelimesinin Almanca anlamı konfigürasyon ya da şekildir. İngilizce’de herhangi bir anlama karşılık gelmeyen kelime, kaynaklarda bir şeyi oluşturma, bir araya getirme yolu olarak tanımlanmaktadır ve genellikle biçim veya şekil olarak çevrilmiştir. Gestalt kavramını temelde insanın gözünün görsel deneyimleri nasıl organize edip algıladığını araştırır.

Gestalt Kuramı’nın öncülerinden sayılan Koffka ve Köhler’in Amerika Birleşik Devletleri’ne yerleşmeleri ve orada yayınlarına devam etmeleri üzerine, önceleri sadece Almanya’da geçerliliğini sürdüren kuramın, Amerika’yı da etkileyip gelişmeye başladığı görülmüştür.

Gestalt psikolojisinin oluşup gelişmeye başladığı dönemde, psikolojide Davranışçı ve Yapılandırıcı yaklaşımların hakimiyeti bilinmektedir. Gestalt psikologları Davranışçı ve Yapılandırıcı Psikoloji ekollerinin algıda koşullu

reflekslerle beraber duyuların etkili olduğunu ortaya koydukları araştırmalarla izledikleri yolun yanlış olduğunu savunuyorlardı. Bu yüzyılın ilk on yılında çalışmalarını görsel algı üzerine yoğunlaştıran algısalcı psikologlar ve resim, grafik, baskı gibi alanlarda ürünler veren görsel sanatçılar özellikle iki boyutlu resimler ve görsel alanlardaki kompozisyonlarla ilgileniyorlardı. Gestalt teorisi de çoğunlukla iki boyutlu görsel olgu üzerine odaklandığından iki boyutlu görsel alandaki düzenleme teorisine doğru gelişti(Kaplan, 2003, s. 2).

Gestalt Kuramı'nın temel konusu, zihnin kendisine sunulan nesne ve örüntüleri nasıl yorumladığıdır. Bu bağlamda Gestalt İlkeleri, zihnin mutlak bir düzen aradığını, hatta tercih edilen durumun bir dinginlik ve tekbiçimlilik olduğunu var saymaktadır. Gestalt kuramı öznel, doğuştancı, bütüncü ve bilişçidir. Var olan bilişsel kuramları etkileşmiştir. Biz insanlara özgü olan doğuştan kazandıığımız bilgiyi transfer edebilme ve farklı durumlarda bu bilgiyi uyarlayabilme, basit olan birimleri önce algılama, durumlara göre üretici düşünemeyi ve aktif olarak bu birimleri işlediğini ve kalıtım yoluyla kazandığı özellikleri olduğunu savunur (Senemoğlu, 1997).

Sanat eğitiminde Gestalt Kuramı ilkelerinin kullanımı Bauhaus dönemine rastlar. Itten, kitabında “Gestaltungs und Formenlehre (çevirisi “Design and Form” olarak yapılmıştır)” der, yani bu “ tasarım ve biçim”dir (Itten, 1975).

Gestalt kuramcılarının 1950 yılından sonra görsel psikoloji alanında yapmış oldukları çalışmalar, estetik felsefesi ve temel tasarım bölümleri alanında hissedilir ölçüde etkisi olmuştur. Bütün bu etkilerinin bu tarihten sonra ortaya çıkma sebebi Avrupa'da başlayıp tüm dünyayı etkisi altına alan İkinci Dünya Savaşıdır. Bu dönemde Gestalt psikologların bütün eserleri Almanca olarak yazması, bu bilgilerin bütün dünyaya yayılıp aktarılmasını geciktirmiştir(Denel, 1970, 19).

2.2. Görsel Algılamada Gestalt Kuramı

Algı, insana has duyu organları ile taşıdıkları duyuşsal verileri örgütlü bir şekilde yorumlanması ve çevresinde bulunan uyaranlara anlam verme süreci olarak ifade edilebilir (Arkonaç, 1993).

Sanat ve kavram alanında algı sözcüğü ise; *“Her tür gerçekliğin duyu organları aracılığıyla alınıp zihinde bilgiye dönüşmesi işlemleri. Başka bir deyişle, algı gerçekliklerinin farkına varılıp tanınabilirliğe kavuşturulması sürecidir”* olarak açıklanmaktadır. Bu anlamda bir sanatsal ürünün yorumlanabilmesi için önce ürünün algılanması gerekmektedir (Tanyeli ve Sözen, 2020).

Duyu organlarımızı tetikleyen tüm etkenler dış çevreyi oluşturmaktadır ve uyarıcı niteliktedir. Zihne ulaşan ifadeler ise duyum olarak adlandırılır. Algılama da duyumun zihnimize ulaşması ile kavrama ve yorumlama olarak açıklarız. Duyumları genel şekilde açıklamak gerekirse bireyin duyuları ile çevreden edindiği basit deneyimken, algı ise etki ile basit olay örgülerinden oluşan karmaşık yapı olarak ifade edebiliriz (Cüceloğlu, 2006).

Fiziksel olarak görsel algılama dış dünyadaki nesnelere ışık ışınlarının gözü uyarması sonucu retina tabakasında bir görüntü oluşturmaya dayanır. Retinada oluşan bu görüntü sinir uçlarıyla beyne iletilir ve görme işlemleri gerçekleşmiş olur. Görme olayının bir parçası olan görsel algıyı incelemek için psikoloji biliminden de yararlanmak gerekir. Fakat psikoloji biliminin parçacı tutumu, görsel dünyanın zenginliğini ve ilkelerini tek başına açıklamaya yetmez. “Gestalt Kuramı bir psikoloji kuramı gibi görünse de, çalışmaları görsel algılamanın nasıl gerçekleştiği, bu gerçekleşme sürecinde nelerin etkili olduğu, içerden ve dışardan bu süreci nasıl etkilediklerini açıklamaya odaklanmıştır (Kaplan, 2003, s. 7).”

Gestaltçılara göre algısal örgütlenmeler her şeyden önce fiziki nesnelere yaptığı uyarmalara karşı derhal gösterdikleri tepki sırasında insanların sinir sistemlerinde ortaya çıkan fizyolojik olaylara bağlıdır. Algılama ise duyuşsal bilginin anlamlandırılması, yorumlanması sürecidir ve büyük ölçüde bireyin beklentilerinden etkilenir. “Çevresel uyarıcılar doğrudan algılanmaz. Algılama bireyin zihinsel kuruluşu, geçmiş yaşantıları, ön bilgileri, güdülenmişlik düzeyi ve pek çok başka içsel faktörden etkilenir (Senemoğlu, 2004, s. 297).”

Algı, kendini oluşturan duyuşsal girdilerin toplamından daha fazla bir anlam ifade eder. Görsel algılamada, algısal organizasyonun özel temellerinin saptanması, devamlılıklar ve yanılışmaların belirlenerek yeni fizyolojik ve nörofizyolojik çalışmaların desteklenmesi Gestalt Kuramı'nı oluşturmaktadır. Gestalt psikologlarının görme olayları ile ilgili bulguları oldukça fazladır. Gözün; benzer, sürekli, basit, birbirine yakın, simetrik, arka plan ile dengeli, kapalı imgeleri daha kolay ve çabuk algıladığı ve bunlar gibi birçok algılama özelliği üzerine pek çok ilke geliştirmişlerdir.

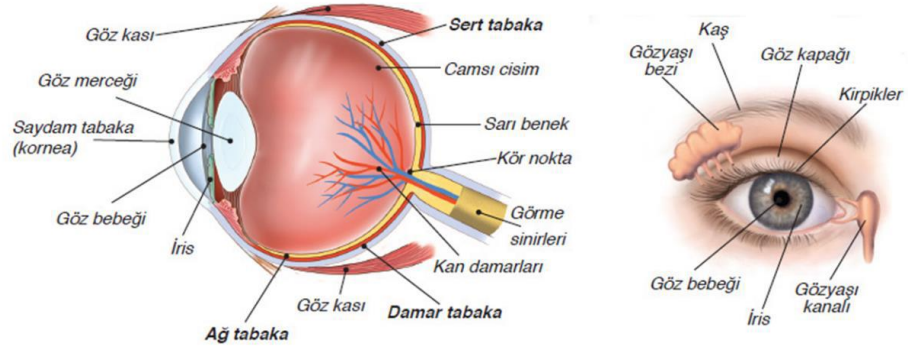
Felsefe alanında yapılmış olan araştırmaların genelinde düşünme, görsel algıdan ayrı tutularak tanımlandığını görmekteyiz. Bazı filozoflara göre insanlar daha doğmadan önce her şeyi bildikleri, çevrelerinde gerçekleşen olay veya durumlar ile bunların ortaya çıktığını ve böylece öğrenmenin gerçekleştiği düşüncesi uzun zamanlar boyunca geçerli kalmıştır. Daha sonraki dönemlerde sofistlerin duyuları güvenilir görülerek, bu doğrultudaki çalışmaların geçerliliğini ispatlamak için teoriler olumlu sonuç vermiştir. Su dolu bardak içine konulan bir cismin dışarıda kalan kısmının içeride kalan kısmına göre kırılmış gibi biri görünümde olması veya gözlemediğimiz alanda bulunan nesnelere yakınımızdaki ve uzakta olan nesnesini boyut farkları gibi örnekler ile açıklayabileceğimiz, görme duyusunun algımızı yanıltıcı olabileceğini ispatlamalarında yardımcı olmuştur. Duyumcu felsefecilerin algı verilerinin toplanmasının gereksiz bir eylem olarak görmesi de, algının ayırt etme ve çıkarım yapma işinden ayrı tutulması anlamına geliyordu (Arnheim, 2009).

Psikoloji alanında yapılan ifadelerde duygusal idrak ifadelerinin düşünmeden ayrıldığı dikkat çekmektedir. Bilgiyi saklama, yani ele alıp depo etme aşamasında ilk olarak duygusal idrak, sonrasında hafızaya alma, bunların sonrasında düşünme işleminin devreye girmesi ile öğrenmenin gerçekleştiğini söyleyen psikoloji bilimi, bu tanımla düşünme ve algı arasındaki bağları çürütmektedir. Görsek düşünme görsel algıyla bir bütündür, Arnheim'a göre düşünme ve algı birbirinden ayrı düşülemez(Arnheim, 2009).

Duygusal bilginin yorumlandırılması, anlamlandırılması algılama sürecinin tanımıdır. Anlamlandırmalar bazı zamanlarda objektif gerçeklere, bazı zamanlarda da şimdi sahip olduğumuz sübjektif bilgilerimize dayalı olarak gerçekleştirilebilir(Senemoğlu, 1997, s, 296).

Algı kavramıyla ilgili detaylı bir inceleme yapıldığında, görsel algının bir dizi aşamadan oluşan süreç oluştuğunu kabul etmek gerekir. Bundan dolayı görsel algı zekâdan ayrı olarak düşülemez. Gördüklerimiz düşüncelerimizi, düşüncelerimiz de gördüklerimizi etkiler. Fakat algı kavramını yüzeysel biçimde ele aldığımızda ise bir edilgen alma işi olarak tanımlanabilir. Bu sebeplerden şimdiye kadar yapılmış çalışmalar yersiz değildir(Arnheim, 2009).

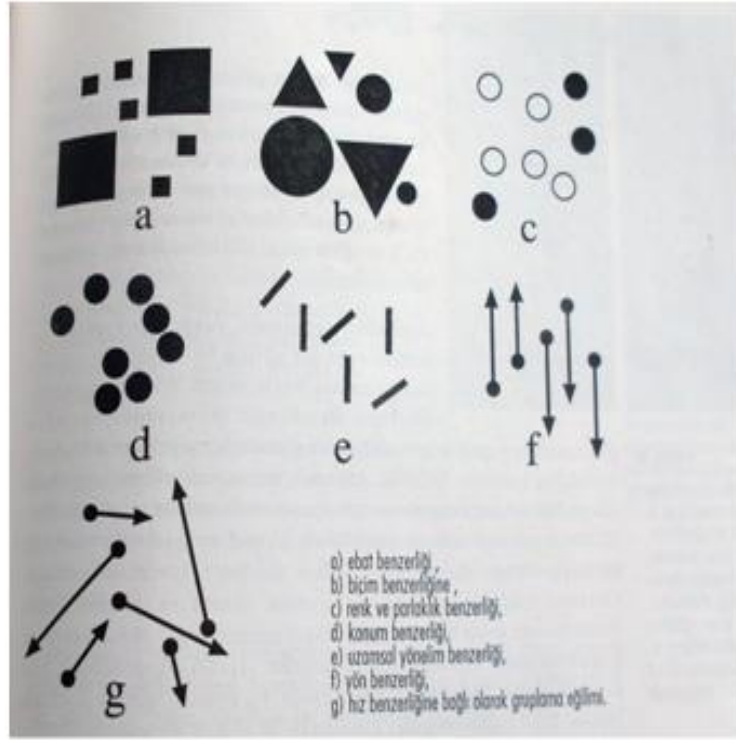
Görme, ışık kaynağı olması ya da cisimlerin bir ışık tarafından aydınlatılmasıyla göz tarafından görülmesi ve algılanmasıdır. Nesnelere yansıyan ışık ışınları ilk olarak gözün en dış tabakası olan korneaya gelir. Kornea tarafından gelen ışınların çok büyük bir kısmı kırılırken, geri kalan kısmı ise bir iç tabaka olan gözbebeğine gönderilir. Gözbebeğinden geçen ışınlar merceğe ulaşır. Işık ışınları mercek tarafından tekrar kırılarak, düzgün bir şekilde retinaya gönderilir. Bu şekilde görme işlemi gerçekleşmiş olur. Net bir şekilde görüş ise gözün ışığa uyum sağlayıp, merceğin içinde kalınlaşıp, inceliyor, yuvarlaklaşarak ışığı kırma yetisine bağlıdır(Şekil 1). Bunların hepsi biyolojik bir süreçtir(Seylan, 2005).

Şekil 1: Göz Anatomisi

Amheim'e göre insanda temel biyolojik tepkiler esnasında düşünceden söz etmenin tehlikeli olabileceğini fakat açık bir zihinle, duyuların hayatta kalmak için kullanılırsa bu uğraşın zekice bir etkinlik olduğunu belirtir. Yaşanılan çevrenin anlaşılabilirliğinin önemli olduğunu ve duyuların sürekli belirsiz uyarılar alıyor olmasının algıyı zekâdan kopardığını savunmaktadır. Bu hayatta kalma mücadelesi, algının yalnızca bilme yetisi için çalışmadığını, ayrıca amaçlı ve seçici davrandığını göstermektedir(Arnheim, 2009).

Arnheim çalışmalarının tamamında özellikle algının seçiciliği üzerinde durmaktadır. Algının ilk olarak seçtiğinin bir farklılığın olması gerektiğini söylemektedir(Arnheim, 2009). Bu betimlemeye örnek olarak bir öğrencinin okulda forma renginden başka renk giymesi, düz çizgiden oluşan bir sayfada tek bir tane yan çizgi olması, bunlar gibi renk, zıtlık, ses, büyüklük gibi olacak şekilde daha birçok örnekler verilebilir. Zihnin olabildiğince en sade olanı en önce algılıyor olması algılamada bilinmesi gereken en mühim konudur. Zihin algılama yaparken karmaşık ve yabancı olanı ortadan kaldırarak gerçeğe en yakın sade haliyle algılaması bu duruma algılama da gruplama eğilimi olarak denilebilir(Şekil 2) (Seylan, 2005, s, 88).

Şekil 2: Benzerlikler

Gestalt psikologları algılamının psikolojik yapısını araştırmada ve ifade etmede önemli faydalar sağlamışlardır. Bu aşamada algılamının örgütlenmesinde bazı esas ilkeleri önermişler. Bunların örneklendirmelerini çoğunlukla görsel sanatlar ve görsel biçimlerle bağdaştırmışlardır. Bu sahalarda bir hayli karşılık bulmuşlardır(Seylan, 2005, s, 86).

Fenomenolojik bakışın kurucusu Carl Rogers'ın kişilik teorisine göre Organizma, fenomenel alan ve ben'dir. Organizmanın iki tarafı bulunmaktadır. Birisi organizma diğeri ise gestalttır. Bir organizmanın uyumlu ve sağlıklı olabilmesi için düzenlenmiş ve bütüne ulaşmış olması gereklidir. Bu şekilde organizma çoğalma ve hayatta kalma için en iyi uyumu gösterir. Fenomenolojik yaklaşıma göre kişinin davranışları geçmiş ve şimdiki yaşantılarından etkilenerek şekillenir. Ayrıca kişinin yaşama yüklediği anlamlarda önemli bir rol oynar. Bu sebeple kişinin iç dünyası, geçerlik algısıdır. Bundan dolayı da bir bireyin davranışlarını çözmek için içsel olarak çözümlenmek gereklidir. Benlik kavramı kişinin kendisi ile olmak istediği benlik arasında bir tutarlılık

sağlayacak gestalt modelini, kişinin kendi algısı ile diğer kişilerle olan ilişkilerine ait olan algının ve bu algılara yüklediği değerleri kapsamaktadır (Arkonaç, 1998, s. 393).

İç görü, kavrama ve sezgilerle öğrenmenin önemini vurgulayan Gestalt kuramı. Eğitimde anlamlı öğrenmeye önem vererek toplu öğretim şekline ihtiyaç duyulmuştur(Yüksel, 1989).

Kişi birbirinden farklı olan bilgileri ve objeleri birleştirmekte zorlanmaktadır. Bununla bilgiler bütün olarak algılanır. Gestalt teorisi bilinçaltında bulunan birbirinden farklı olan parçaları bir arada tutup bütünleştirmesini savunmaktadır. Gestalt kuramının diğer savunduğu algılama şekli kişinin ilk iş olarak karşılaştığı durum ve objelerle alakalı düşünmeden duygularıyla yaklaştığıdır. Gestalt teorisi ilkeleri olan şekil-zemin ilişkisi, yakınlık, benzerlik, tamamlama, devamlılık ve basitlik olmak üzere beş temel ilke üzerinde oluşmaktadır(Smith'den aktaran Akdağ, 2009).

Toplum ve sanat arasında bir ilişki kurarak, sanatçıların kendilerini ifade etmeleri toplumca anlaşılır olmalarını sağlayabilmek sanat toplum ilişkisini oluşturmaktadır. Bu iletişimi sağlam bir şekilde kurmak için ise okullarda, sanatın önemini vurgulanması sanatla ilgili konuların eğitim sağlanmalıdır. Ancak bu şekilde sanat ile toplum arasındaki kopukluğu ortadan kaldırmış olunacaktır(G.S.E.'den aktaran İlhan, 2002).

Görsel algı ile temellendirilmiş olan Gestalt teorisi görsel sanatlar üzerinde ve temel tasarım ilkelerinin ortaya çıkmasında ayrıca sanatçıların ürettiği eserler üzerinde de etkin olmuş bir teoridir. Almanya'da kurulmuş Bauhaus okulunun da yetişen sanatçılar tarafından benimsenen gestalt, bugünkü tasarım kültürünün de teorik alt yapısını sağlamıştır. Düzenleme, koyma, yerleştirme anlamlarına gelen gestalt, stellen fiilinden türemiştir. Sonrasında biçim, form, şekil olarak dönüştürülmüştür. Gestalt kurucularından psikolog Wertheimer, ard arda dizilmiş bir resmin kişide yarattığı hareketli görüntü duygusunun resmin parçalarının, tek başına incelendiğinde enformatik bir bilgi vermediği kanısına varılmıştır. Bir başka kuramcı Christian von Ehrenfels

işitsel algı ile alakalı savunmasında, tümünden gelimci bir şekilde konuyu ele alarak, sunduğu bir hipotezde bir melodinin herhangi bir bilgi ile değil duyu ile önceden öğrenilmiş olması melodiyi oluşturan notaların oluşturduğu ahenk ile belleğe kodlandığında kabul edişin gerçekleştirildiği sonucuna varılmış olmaktadır (Kırık & Kozan, 2015).

Gestalt psikolojisi çağdaş görsel sanatlar eğitiminde önemli bir etkisi bulunmaktadır. Rudolf Arnheim Sanat ve görsel algı adlı kitabında gestalt psikolojisinin sanat eğitime faydası konusundaki görüşünü açık bir şekilde sunmuştur. Arnheim, picasso'nun Guernica adlı eserinin analizi, Çocuk algısının gelişimi ve buna benzer çeşitli birçok konuya kitabında yer vermiştir. Gestalt kuramı görsel sanatlar eğitiminin doğasında yer almaktadır. Dolayısıyla gestalt psikolojisi birçok sanat eğitimcisinin işine yaramaktadır. Bir resim çalışması parçalara ayrılarak çözümlenebilir. Ancak çalışmanın estetik değerler içinde algılanabilmesi için bütün olmak durumundadır. Sanatsal bir çalışma içerisinde bulunan her parça bağımsız olarak diğer parçaları etkilemektedir. Bu durumda bir parça veya renk değişikliği yapıldığında çalışma tamamen değişir (Özsoy, 2003, s. 86-87).

Devamlılık ilkesinde, objelerin parçalarının bir grup oluşturuyormuş gibi algılamaya eğiliminde olduğunu, bu sebeple objelerin parçalarının yan yana yerleştirildikleri durumlarda algıda bütünlük yarattıkları söylenir. Tamamlama ilkesinde, tamamlanmamış nesnelere, yarım olan işleri, gördüğümüz bir şeklin eksik olan tarafını, duyduğumuz seslerin eksik kısımlarını tamamlayarak algılarız. Basitlik ilkesinde ise iç içe geçmiş çok fazla nesneyi çözümlenmek yerine basit olan birkaç nesneyi algılayıp tanımlamayı seçeriz. Genellikle yani dışarıdan gelen uyarıcıları en sade biçimiyle algılanmakta olduğunu açıklar. Günümüzdeki görsel tasarım etkinliklerinde Gestalt yasaları mühim bir yere sahiptir. Pek çok sahada görsel algıya dair faydasından yararlanmak maksadı ile kullanılmaktadır. Gestalt algı kuramının tasarım alanına faydaları düşünüldüğünde, tasarımın oluşturduğu kompozisyon düzeni ve bütünsel etki öne çıkan hususlardır(Erişti vd., 2013).

Park halindeki bir aracı gördüğümüzde, ona baktığımız zaman boyunca beynimiz bu algıyı kaydetmeyi sürdürür. Gözlerimizi kapatsak da eğer istersek zihnimizde hala arabayı görebiliriz. Bu gördüğümüz ve bir çeşit zihnimizde koruduğumuz, aracın görsel hayalidir(San,1979, s. 46).

İnsan anlayışının pek çoğu görme duyusu ve görsellikle elde edilir. Görme, gözde olan alıcı bölümün çevredeki fiziksel enerjiyi sinirsel enerjiye dönüştürmesiyle yaşanır. Zihinsel enerjinin beynin görme alanında işlenmesiyle algısal ürün oluşturmaya, görsel algılama denir. Görsel algılamanın sonucunda ortaya çıkan ürüne de görsel algı denilmektedir. Görsel algılama ile görme duyusunun işlevleri birbirinden farklıdır. Algılama sırasında beyin, kişinin geçmişe dair yaşantıları, beklentileri, diğer duyularından gelen duyumsamaları ve bunların yanında sosyal ve kültüre ilişkin unsurlardan etkilenerek bunları göz ardı edememektedir. Bu aşamada gelen duyuların bir kısmını yok saymak, bir kısmını güçlendirmek, aradaki boşlukları doldurmak bu aşamada gerçekleşir. Görsel algı yaşantımızdan, çevremizden, öğrenme kabiliyetimizden, davranışlarımızdan etkilenen karmaşık bir süreçtir(Cüceloğlu, Genç ve Sipahioğlu, Petterson'dan Aktaran Bangir, 2008).

2.3. Tasarımda Görme Yetisi

Görme becerisinin geliştirilmesi her insanda farklı sonuçlar yaratabilmektedir. Bu farklılıkları oluşturan; bireylerin ilgi alanları, deneyimleri ve tüm bunların sonucu olarak beğenileri olmaktadır. Endüstrileşme ile birlikte tüketimin bir moda haline dönüşmesi, tanıtım materyallerini de teknoloji ile eşzamanlı biçimde geliştirerek grafik sanatlara pragmatik görevler yüklemiştir.

Günümüz modern insanı her gün yüzlerce farklı görsele maruz kalmaktadır. Toplumda görsel algı düzeyi düşük bireylerin yapmış olduğu ve estetik algısı gelişmiş bireylerin görsel algısına hitap etmeyen grafik ürünleri, hızlı tüketimin bir sonucu olarak değerlendirilebilir. Bir tasarımcının görsel öğeleri algılamadaki yetisi, yeni görsel öğeler

tasarlamasında ve bu öğelerle algılara daha iyi hitap edebilmesinde yöntem açısından daha etkili olabilmektedir.

“Gestalt bütüncül bir yaklaşımdır. Şekilleri gruplamak yoluyla denge kurmak Gestalt’ın ulaşmak istediği bir sonuçtur. Görme duyusunun ve el becerisinin eğitimle geliştirilebildiği varsayımına dayalı olarak ulaşılan nokta, Gestalt’ın bir kurallar bütünü olarak tasarımcıya büyük ölçüde yardımcı olduğunu ve buradan hareketle tasarım uygulamalarında Gestalt’ın bir çözümlene metodu olarak kabul edilebileceğini göstermektedir(Kuş, 2013, s. 21).”

Görmenin psikolojik süreçlerini açıklayabilen Gestalt Kuramı, görsel algılamının gelişimini sağlamaktadır. Aynı zamanda yaratıcı düşünme ve sezgisel öğrenme kavramlarıyla birlikte bir kurallar bütünü oluşturarak grafik tasarım alanına doğrudan veya dolaylı olarak katkı sağlamaktadır. Gestalt Kuramına göre görme süreci, kişinin algısına göre değişebilmektedir. Bu durum, birbirine yapısal bağlamda benzeşmeyen bağımsız parçaların bile anlamlı birer bütünlük oluşturabilmesi ile açıklanabilir.

Yalnızca görüntünün retinaya gelmesi sonucu görmenin olayının gerçekleşmesi için yeterli bir durum değildir. Görmenin tam olarak gerçekleşebilmesi için gözün fiziksel hareketlerinin yanı sıra algısal oluşumun da gerçekleşmesi gerekir. Yani görmenin gerçekleşebilmesi için bakan kişinin hem fiziksel hem algısal çabası gerekir. Retinaya sürekli olarak değişen birçok görsel gelse de insan bilinci bu görsellerin belirli bir kısmını algılayabilir. Görsel algının tamamlanabilmesi için duyu organımıza gelen duyuların da diğer taraftan beynimizde yorumlanması gerekir(Rasmussen, 2020).

2.4. Gestalt Kuramı Kapsamında Tasarımın İncelenmesi

Tasarımda birçok görsel eleman bir arada kullanılır. İki veya üç boyutlu çalışmalarda kavramsal öğeler, kullanılan görsel elemanların yardımıyla algılanması sonucu bir anlam kazanır. Bu düzenlemenin anlaşılır olabilmesi için vurgulanmak istenen

elemanların öne çıkması gerekmektedir. Esas amaç düzeni ve uyumu sağlayarak, görsel ilgiyi ve anlamı yakalayabilmektir.

“Grafik tasarım bir organizasyon, yani düzenlemedir ve bu düzenleme belirli ilkelere sahiptir. Bu ilkeler orantı ve görsel hiyerarşi, devamlılık, denge, bütünlük, hareket, hizalama, ritim vb. sınıflanabilir(Erdal, 2006, s. 21).”

Gestalt, tasarımın birdenbire ortaya konan niteliksel bir bütün olduğunu ileri sürer. Bir ürünün tasarımında genel olarak bazı temel öğeler göz önünde bulundurulur. Bunlar kullanılan malzeme ya da malzemelerin olanakları, bu malzemelerin amaçlanan işleve uyarlanmasında kullanılan teknikler, parçaların bütün içinde yan yana geliş biçimi, bir başka deyişle yapısı ve ürünün onu izleyecek ya da kullanacak olanlar üzerindeki olası etkisi, yani tasarımın amaçları ve ürünün işlevidir(Gülsüm, 2009).

Gestalt Almanya’da ortaya çıkmıştır. Gestalt kelimesi Almanca ‘dır, Türkçe’ye en yakın anlamları bütün, form, şekil, model anlamlarına gelir. Bütün halinde olan tecrübelerin, bunları oluşturan duygusal öğelerine indirgenerek doğru anlaşılabilmesi mümkün değildir. Temel bir anlatımla Gestalt kuramının ana çıkış noktası bir bütünün parçalara bölünerek anlaşılamayacağı düşüncesidir. Bütün ya da Gestalt oluşumunda etkili olan parçalarda olmayan anlamlardan daha başka anlamlara ve özelliklere sahiptir. Gestalt psikolojisi 20. Yüzyılın ilk yarısında Avusturyalı Profesör Christian Von Ehrenfels tarafından ortaya konan Gestalt ve ya Form-Niteliği teorisine dayanır. Bu teoride form bütünüyle duygusal bir öğedir. Gestalt psikolojisinin oluşmasında fizik alanında Einstein’ın ortaya attığı İzafiyet ”görecelik” kuramı etkili olmuştur(Bruno, 1996).

2.4.1. Gestalt Kuramı ve Algısal Örgütlenme Yasaları

Tasarımın doğası gereği bazı görsel elemanların kurallı olarak kullanılması, mesajın daha etkili bir biçimde ulaşmasını sağlamaktadır. Gestalt Kuramı algısal örgütlenme yasaları bu konuda iyi bir rehber olabilir.

Gestalt psikologları gözün; benzer, sürekli, basit, birbirine yakın, simetrik, arka plan ile dengeli, kapalı imgeleri daha kolay ve çabuk algıladığı vb. gibi birçok algılama özelliği üzerine pek çok ilke geliştirmişlerdir. Algılamamızı etkileyen Gestalt İlkeleri şu şekildedir:

2.4.1.1. Tamamlama İlkesi

Algı sürecinde önemli noktalardan birisi parça-bütün ilişkisidir. Tamamlama ilkesi ile gözün farkında olarak ya da olmaksızın nesnelere veya biçimlerin görünmeyen kısımlarını tamamlama eğilimi açıklanmaktadır. Bu eğilim, insanların görsel dünyalarını uyarıdaki boşlukları doldurarak örgütlemelerine ve böylece de kopuk parçalar yerine bütün bir nesne algılamalarına yol açmaktadır (Bozkanat, 2013, s. 25). Şekil 1’de görüleceği üzere göz, tamamı resmedilmemiş olsa da oturan bir köpeği algılamaktadır. Tamamlama ilkesine göre gözün eksik kısımları tamamlaması için formun tutarlı olması gerekir ya da şeklin önceki görünümüyle ilgili ön bilgiye sahip olmak gerekir.

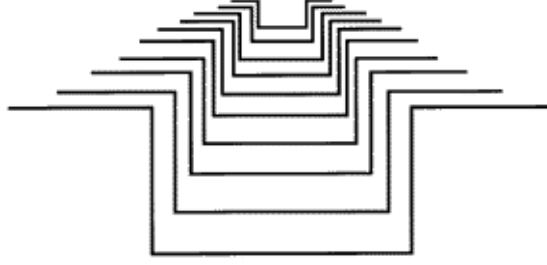

Şekil 3: Tamamlama İlkesi

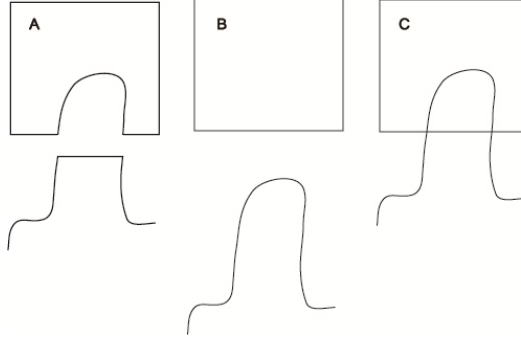
2.4.1.2. Süreklilik İlkesi

Süreklilik ilkesi, gözün bir nesneden yola çıkarak diğer nesnelere izlemesi olarak açıklanmaktadır. Devamlılığın sağlanabilmesi için nesnelere düzgün bir çizgi veya eğri

üzerinde sıralanıyor olması gereklidir. Aynı yönde giden noktalar, çizgiler vb. birimler birlikte gruplanarak algılanma eğilimindedirler.

Şekil 4: Süreklilik İlkesi

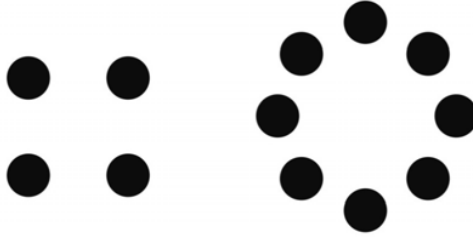

Şekil 5: Süreklilik İlkesi

Şekil 3'te görüleceği üzere göz, birbirine geçmiş olan iki şekli de aynı şekilde kırık kısımlarından ayırarak algılamaz. C şeklini A şeklinden ziyade B'de olduğu gibi ayırır.

2.4.1.3. Basitlik İlkesi

Basitlik ilkesi, uyarıcıların en basit halleri ile algılanma eğiliminde olduğunu açıklar (Erişti, Uluuysal, & Dindar, 2013, s. 49). Gestalt kuramcılarına göre gözün ilk önce basit ve düzenli şekilleri algılama eğilimi bulunmaktadır. Basit olan, bireyin önceki tecrübelerine ve alışkanlıklarına uygun olarak da görülebilir. Bu özelliği nedeniyle basitlik ilkesi benzerlik ilkesiyle birlikte açıklanabilir. Çünkü mümkün olan en basit ve benzer biçimler en hızlı şekilde örgütlenir.

Şekil 6: Basitlik İlkesi

Şekil 4’te görüleceği üzere, küçük dairelerin aynı çapta olmasına rağmen kare algısının daha önce oluşmaktadır.

2.4.1.4. Benzerlik İlkesi

Birbirine benzer birimler bir algısal bütünlük kazanırlar. Gestalt benzerlik ilkesine göre; biçim, renk, doku, hareket gibi ortak görsel özelliği olan nesne veya olaylar beyin tarafından gruplandırılmaktadır. Görsel düzenlemelerde boyutlar, yönler, renk ve biçim benzerlikleri kullanılarak algılamayı kolaylaştırmak mümkündür.

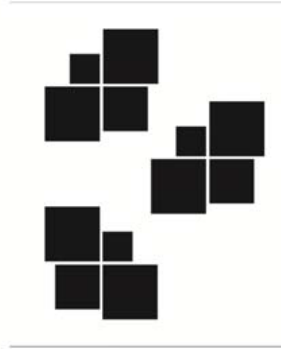

Şekil 7: Benzerlik İlkesi

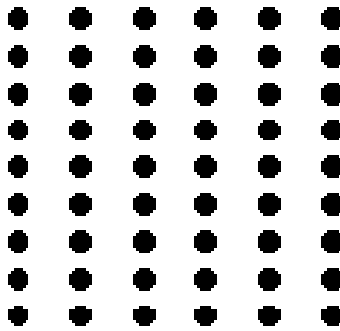
Şekil 5’te görüleceği üzere, kareler ve daireler ayrı gruplar halinde algılanmaktadır. Üstelik daha basit bir biçim olan “L” harfi karelerden daha önce göze çarpmaktadır.

2.4.1.5. Yakınlık İlkesi

Yakınlık ilkesi zaman ve mekan açısından birbirlerine yakın olan nesnelere, gruplandırarak algılanma eğiliminde olduğunu belirtir (Erişti, Uluysal, & Dindar, 2013, s. 49). Yakınlık yasasına göre birbirine yakın olan nesne ve olaylar gruplanarak algılanmaktadır. Bu durumda yakınlık ilkesi kümelenme ile ilgilidir de denilebilir. Yan yana gelen noktaların çizgileri oluşturması bu ilkeye bir örnektir.

Şekil 8: Yakınlık İlkesi

Şekil 9: Yakınlık İlkesi

Şekil 6’da görülmektedir ki, her biri farklı boyutlardan oluşan karelerin birbirlerine yakın olmalarından dolayı 3 ayrı grupta algılanmaktadır. Şekil 7’de ise dikey eksen

noktaların birbirine yakınlığından dolayı dikey gruplanma algılanırken, noktaların yatay ekseninde oluşturduğu çizgi daha zor farkedilmektedir.

2.4.1.6. Pragnanz Yasası ve Şekil-Zemin İlişkisi

Gestaltçılara göre biçim-zemin ilişkisi görme eylemi için önemli bir işlemdir. Ayrımına varılacak nesneye “biçim”, çevresine de “zemin” denmektedir. Bu ayrım her zaman belirgin olmayabilir. Söz konusu ayrımı yapabilmek için beyin deneyimlerinden yararlanmaya çalışır. Gestalt psikologları, algısal örgütlemenin ilkelerini daha genel bir ortak çerçeve içerisine almak için çaba sarf etmişlerdir. Bu genel çerçeveye ise Pragnanz adını vermişlerdir (Senemoğlu, 2004, s. 247).

Şekil 10: Pragnanz Yasası ve Şekil-Zemin İlişkisi

Mevcut iki nesneyi aynı anda görememe durumu şekil-zemin ilişkisi ile açıklanmaktadır. Şekil 8’de Gestalt kuramcılarından Rubin’in vazosu görülmektedir. Bu görselde yüzlere odaklanıldığında vazonun, vazoya odaklanıldığında ise yüzlerin algılanamaması Pragnanz yasası ile açıklanmaktadır.

2.5. Afiş Tasarımı ve Gestalt Kuramı

Afiş, bir ürün ya da hizmeti tanıtan, festival, seminer, sempozyum, konser, sinema, tiyatro, sergi ve spor gibi kültürel etkinlikleri tanıtan, sağlık ulaşım, sivil savunma,

trafik, çevre gibi konularda eğitici ve uyarıcı nitelik taşıyan, politik bir düşünceyi ya da siyasi bir partiyi tanıtan; açık bir mesaj veren, dikkat çekici, bilgilendirici ve harekete geçirici grafik tasarım ürünüdür (Becer, 2009).

Afiş, gazete ilanları gibi sadece okuyucularına değil, geniş kitlelere hitap edebilmektedir. Hem kitle hem de bireyler üzerinde ideolojik ve estetik bir baskıda yaratabilir. Beğenileri, alışkanlıkları ve düşünceleri yönlendirmesiyle afiş, grafik sanatlarında ve iletişimde önemli bir rol oynamaktadır.

Afiş sanatı 19. yüzyıl başında iki ana unsurun bir araya gelmesiyle ortaya çıktı; bir yandan taşbaskı sayesinde metin ve resmin birleşmesi, çoğaltılabilir olması (yüzyılın ikinci yarısında renkli baskı olanağı doğdu), diğer yandan afişin gelişmesi, tüketim mallarının toplu üretiminin ve rekabete dayalı ekonominin ilerlemesine bağlı kaldı. Başlarda küçük boyutlu olup, kitap resimlerini, basın bültenlerini andıran afiş, modern sanat anlayışıyla beraber kendi estetiğini oluşturdu. Kısa ve çarpıcı bir metnin, sade ve resimle beraberliği afişin temel kavramıdır.

Manet, Gavarni, Daumier, Toulouse Lautrec gibi sanatçılar, afişin gelişmesine önemli katkılarda bulundular. Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde ve Amerika'da afiş sanatına farklı bakış açıları doğdu. Cheret, William Bradley, Beggarstaff kardeşler gibi isimler, kendi yöntem ve bakış açılarını geliştirdiler. I. Dünya Savaşı süreciyle birlikte, Sovyetler Birliği'nde Ekim Devrimi'nin ardından El Lisitskiy gibi isimler, "soyut afiş" kavramını oluşturdular.

Almanya'da tipografi ve fotoğrafçılığın ilerlemesi afiş anlayışına katkıda bulundu. İki savaş arası kübizmin, fotomontaj ve kompozisyon uygulamanın, ve II. Dünya Savaşının etkileri, afişin ilerlemesine yol açmadı. Savaş sonrasında fotoğrafçılıkta yapılan büyük atılımlarla birlikte afiş de bir devrim sürecine girdi. İtalya ve İsviçre'de dizayn atakları, estetik tasarımı ortaya çıkardı. 1950'lerde gerçeküstücü ve didaktik akımların etkisinde kalan afiş sanatı, yeni isimlerin

sivrilmesine yol açtı. 90'lı yıllara gelinirken "pop-art" kültürü, afişin tarihinde belirleyici rol oynadı.

Gestalt Kuramı'nın doğuşu, Bauhaus Okulu'nun sanatta ve mimaride etkin olduğu yıllara rastlamaktadır. Bu bağlamda Bauhaus sanatçıları etkilemeyi başaran Gestalt psikolojisi, resimde, mimaride, seramikte vb. diğer sanat kollarında etkili olduğu gibi afiş tasarımlarını da doğrudan etkilemiştir. Açık bir mesaj verme, kitleleri etkileme ve yönlendirme kaygısı güderek tasarlanan afişler, Gestalt Kuramı algısal örgütlenme yasalarının, algılarla oynayan ve harekete geçiren ilkeleriyle birlikte daha da etkili bir hal almıştır. Ayrıca grafik tasarım ürünlerinin oluşturulma sürecinde; retorik, iletişim ve görme becerilerinin Gestalt Kuramı ile pekiştirilmesi olumlu sonuçlar doğurmuştur.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

3.1. Hollywood Sineması Film Afişlerinin Gestalt Kuramı'na Göre İncelenmesi ve Yorumlanması

Şekil 11: The Punisher, 2004

2004 yılında vizyona giren The Punisher film afişini incelediğimizde, Gestalt Kuramı Basitlik İlkesini görmekteyiz. Basitlik ilkesine göre, göz ilk önce basit ve düzenli şekiller algılama eğilimindedir. Bu afişte de çalışmanın orta kısmının sol ve sağ bölümlerinde bulunan, filmin başrol oyuncularının portreleri ilk olarak algılanmaktadır (Şekil 12). Portreler algılandıktan sonra ise, orta kısımda bulunan ve siyah zemin üzerine beyaz lekeyle Gestalt'ın şekil-zemin ilişkisi ilkesi kullanılarak oluşturulan figür

algılanmaktadır. Yarım görünen bir nesnenin geri kalanını zihin Pragnanz ile tamamlar (Şekil 13). Tasarımın bir bütün olabilmesi için bu şekilde bir figür fon ilişkisinin kurulması şarttır.

Şekil 12

Şekil 13

Şekil 14: Batman Begins, 2005

Batman serisinin ilk filmi olan ve 2005 yılında vizyona giren Batman Begins film afişinde Gestalt Kuramı Süreklilik İlkesin gözlemlenmektedir. Süreklilik ilkesi gözün bir nesneden yola çıkarak diğer nesnelere izlenmesini açıklamaktadır. Devamlılığın sağlanabilmesi için nesnelerin düzgün bir çizgi veya eğri üzerinde sıralanıyor olması gereklidir. Afiş çalışması üzerinde yer alan yarasa figürlerinin, sol alt kısımda yoğunlaşmış orta üst kısma kadar seyrekleşerek bir eğri çizmesi gözün bu nesneden yola çıkarak afişin orta kısmında bulunan Batman figürüne doğru hareket etmesini sağlamaktadır (Şekil 15). Daha sonra ise çalışmanın sağ-orta kısmında yer alan grup halindeki binalar göze çarpmaktadır.

Şekil 15:

Şekil 16: Lord of War, 2005

Bir başka Hollywood yapımı Lord of War filmi 2005 yılında vizyona girmiştir. Bu filme ait afiş incelendiğinde, tipografik ve plastik öğelerin Gestalt Kuramı Süreklilik İlkesinin açıkladığı biçimde yerleştirildiği göze çarpmaktadır. Bununla birlikte filmin başrol oyuncusu Nicolas Cage'in portresi afiş çalışmasının ana temasını oluşturmaktadır (Şekil 17). Bu portrenin tasarımı Benzerlik İlkesince açıklanabilir. Değişik renklerdeki mermi illüstrasyonları; boyut, renk, yön ve biçimlerine göre gruplandırılarak bir insan figürü oluşturulmuştur (Şekil 18). Gestalt kuramcılarının benzerlik ilkesine göre, birey çevrede olup biten her şeyi gruplayarak algılayıp karmaşadan kurtulmaktadır. Benzerlik, grupların oluşturulması ve birbirinden ayrılması ilkesidir.

Şekil 17:

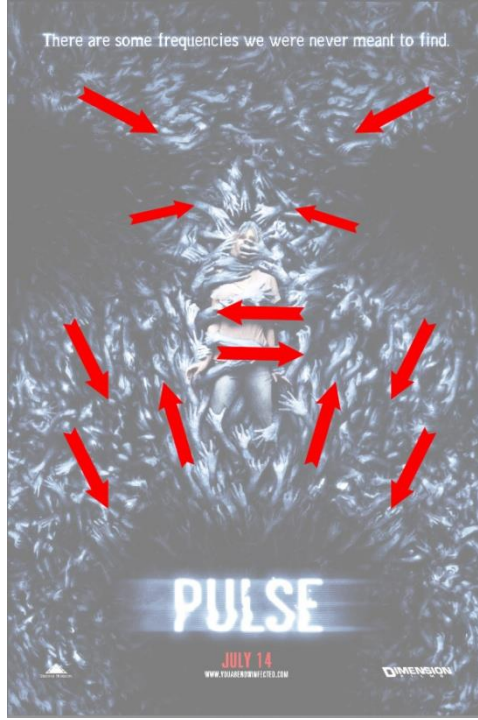
Şekil 18:

Şekil 2: Pulse, 2006

2006 yılında yayınlanan korku-gerilim temasının işlendiği Pulse film afişinde, Gestalt Kuramı ilkelerinden benzerlik, yakınlık ve süreklilik ilkelerinin bir arada kullanıldığı görülmektedir. Afiş üzerinde kol ve el figürleri, diyagonal formda süreklilik oluşturacak şekilde gruplanarak semiyotik anlamda kötülüğü ve korkuyu çağrıştıran bir figür oluşturulmuştur (Şekil 20). Bu anlamda yakınlık ilkesinden yararlanılmıştır diyebiliriz. Yakınlık ilkesi kümeleme ile ilgilidir. Birbirine yakın olan nesnelerin gruplaşmasıyla oluşur. Çalışmanın orta kısmında yer alan ve kollarla sarılmış bir şekilde betimlenen insan figürü ise, benzerlik ilkesinden yararlanılarak kötülüğü ve korkuyu çağrıştıran figürle bütünleşmiştir (Şekil 21).

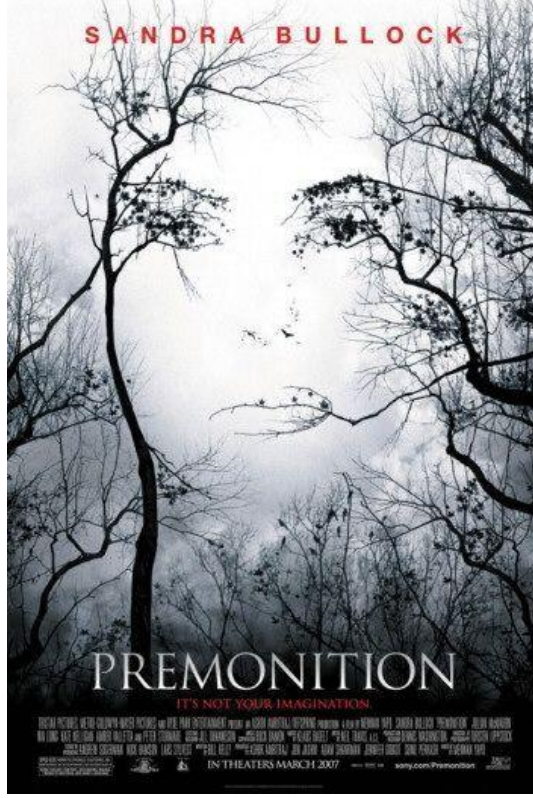

Şekil 20:

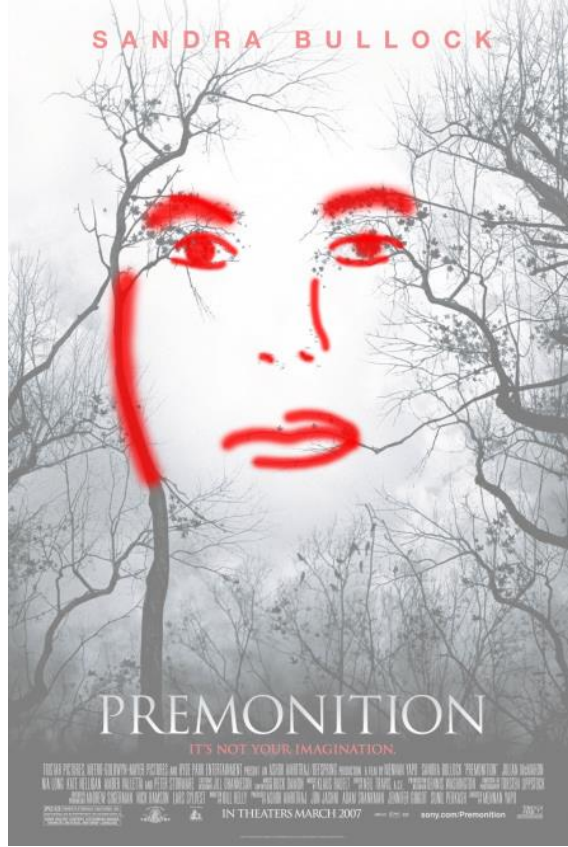

Şekil 21:

Şekil 3: Premonition, 2007

Premonition film afişine baktığımızda Tamamlama (Kapalılık) İlkesi göze çarpmaktadır. Bu ilke, gözün farkında olarak ya da olmaksızın nesnelerin veya biçimlerin görünmeyen kısımlarını tamamlama eğilimini açıklamak için kullanılmaktadır. Çalışmanın orta-sol ve orta-sağ kısmında kullanılan kurumuş ağaç dalları ve bu dalların üzerindeki kuş figürleri orta kısımda açık-koyu değerler oluşturarak, aslında hiç var olmayan bir insan portresinin algılanmasını sağlamaktadır (Şekil 23).

Şekil 23:

Şekil 24: The Expendables, 2010

2010 yılında vizyona giren bir diğer Hollywood yapımı The Expendables film afişinde, çalışmanın tam ortasında yer alan kuru kafa figürü ve bu figürün sağ-sol kısmında hiyerarşik bir yapıyla sıralanan makinalı tüfekler yer almaktadır. Bu figürlerin tam üzerinde yine aynı yapısal düzende yerleştirilen filmin başrol oyuncularını, orta kısımdan sağ ve sol kısımlara doğru hiyerarşik bir düzenle sıralanarak gözün doğrusal bir hareket izlemesini sağlamaktadır (Şekil 25). Bu durum Gestalt Kuramlarından Süreklilik İlkesi ile açıklanabilir. Afişte kullanılan plastik öğelerle tipografik öğeler dikey düzlemde birbirinden ayrılarak iki ayrı alanda gruplandırılmıştır. Bu durum ise grupların oluşturularak birbirinden ayrılmasıyla açıklanan Benzerlik İlkesine örnek olarak gösterilebilir (Şekil 26).

Şekil 25:

Şekil 26:

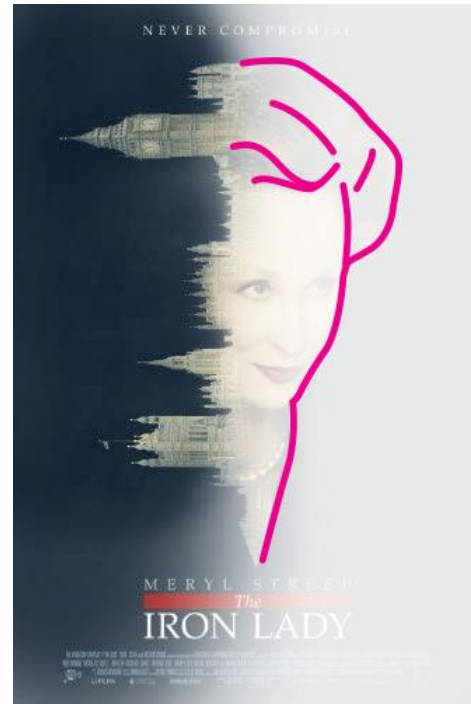

Şekil 27: *The Iron Lady*, 2011

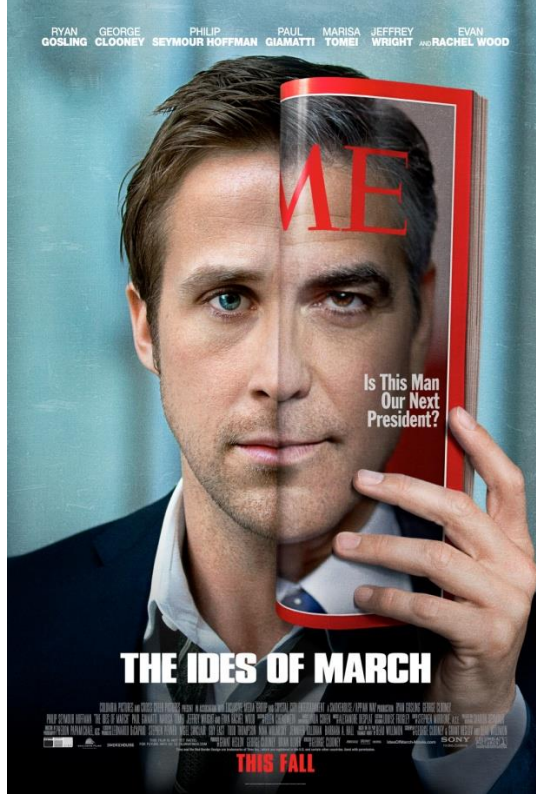
2011 yılında vizyona giren ve 20. Yüzyılın en uzun süre görevde kalan Birleşik Krallık Başbakanı (1979-1990) Margaret Thatcher'ın yaşamının anlatıldığı *The Iron Lady* film afişini incelediğimizde, filmin başrol oyuncusu Meryl Streep'in portresinin bir kısmı İngiliz Parlamento binası Westminster Sarayı ile bütünleştirilmiştir (Şekil 28). Bu grafiksel düzenleme Gestalt Kuramı tamamlama ilkesi ile açıklanabilir. Algı sürecinde önemli noktalardan birisi de parça-bütün ilişkisidir. Algı, duyumların toplamından daha fazla anlam ifade eder. Tamamlama ilkesi, insanların görsel dünyalarını uyarımdaki boşlukluları doldurarak örgütlemelerine ve böylece de kopuk parçalar yerine bütün bir nesne algılamalarına yol açar (Şekil 29).

Şekil 28:

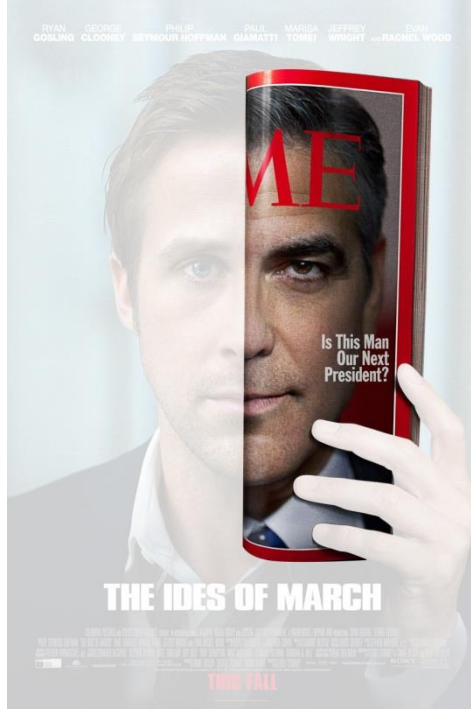
Şekil 29:

Şekil 30: *The Ides of March*, 2011

Amerikan politik skandallarının konu edildiği 2011 yapımı *The Ides of March* film afişi, iki başrol oyuncusu portrelerinin birleşiminden oluşmaktadır. Simetrik bir grafik düzenlemeyle iki farklı portre tam ortadan birleştirilerek tek bir portre izlenimi oluşturulmaya çalışılmıştır (Şekil 31). Bu görsel tasarım benzerlik ilkesi ile açıklanabilir. Gestalt psikologlarına göre, birbirine benzer birimler bir algısal bütünlük kazanırlar. Benzerlik faktörü görsel uyarıcıların algılanmasında olduğu kadar işitsel uyarıcıların algılanmasında da önem taşır. Görsel düzenlemelerde boyutlar, yönler, renk ve biçim benzerlikleri kullanılarak algılamayı kolaylaştırmak mümkündür (Şekil 32).

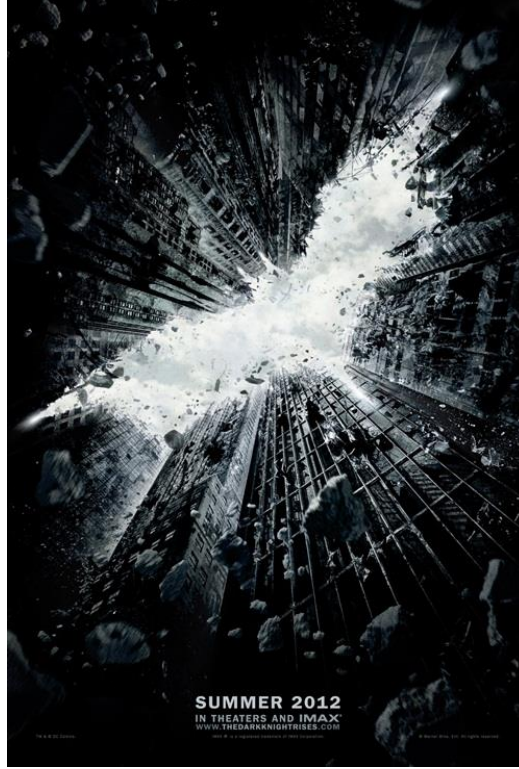

Şekil 31:

Şekil 32:

Şekil 33: Batman The Dark Night, 2012

2012 yapımı Batman The Dark Night film afişini incelediğimizde, diyagonal bir şekilde rakursi oluşturan ve parçalandığı gözlenen yüksek binalarla çevrelenmiş bir alanın, gökyüzüyle kesiştiği noktalarda Batman karakterinin sembolü olan “yarasa” figürünün oluştuğunu görmekteyiz (Şekil 34). Bu grafiksel düzenleme Pragnanz Yasası ile açıklanabilmektedir. Pragnanz yasası tecrübelerimize güvenmemiz gerektiğini söylemektedir. Şekil, ilk bakışta gözümüze çarpmakta, zemin ise şekli öne çıkarmak için kendini geri plana itmektedir. Bu ilkeye göre konturlarla çevrili olan her nesne kapalıdır ve bu şeklin dışında kalan kısımlar fonu oluşturmaktadır (Şekil 35). Yarım görünen bir nesnenin geri kalanını zihin pragnanz ile tamamlamaktadır.

Şekil 34:

Şekil 35:

Şekil 436: World War Z, 2013

Vizyona 2013 yılında giren World War Z filmi afişine baktığımızda, çalışmanın alt tarafından başlayarak orta kısımlara doğru tekrarlanan insan yığını ve sol-üst kısımda bu gruptan ayrıldığı açıkça belli olan bir helikopter görmekteyiz. Aynı yönde giden noktalar, çizgiler, dokular vb. birimler birlikte gruplanarak algılanma eğilimindedirler (Şekil 37). Gestalt Kuramlarından Devamlılık İlkesi bu durumu açıklamaktadır. Bu afişte de tekrarlanan ve birbiri üzerine tırmanan insan figürleri sürekli bir doğru gibi tamamlanmış ve sonunda kapalı bir figür gibi görülerek bu şekilde algılanmıştır (Şekil 38).

Şekil 37:

Şekil 38:

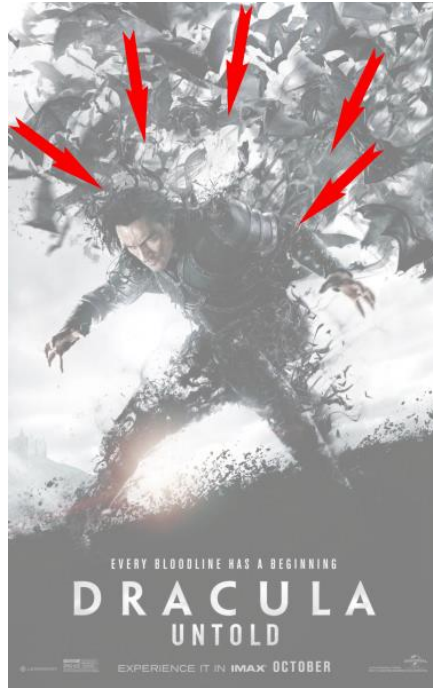

Şekil 39: *Dracula Untold*, 2014

2014 yılı yapımı olan *Dracula Untold* film afişini incelediğimizde, Şekil 36'e benzer bir görsel düzenlemeyle karşılaşmaktayız. Üst kısımdaki yarasa figürlerinin devamlılığı, orta kısımdaki insan figürüyle birleşerek kapalı bir figür gibi algılanmaktadır (Şekil 40). Bu durum Süreklilik İlkesi ile açıklanmaktadır (Şekil 41).

Şekil 40:

Şekil 41:

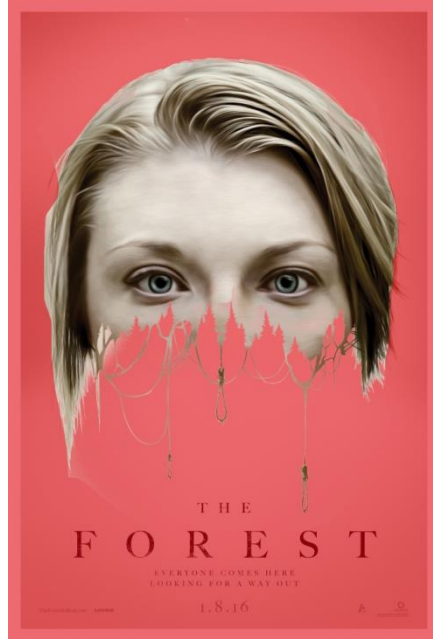
Şekil 5: *The Forest*, 2016

2016 yılında vizyona giren *The Forest* film afişinde, bir insan portresi yatay ekseninde ağaç figürü biçiminde kesilerek alt kısma doğru uzanan urganlarla tamamlanmıştır (Şekil 43). Bu afişteki görsel düzenleme, Gestalt psikologları tarafından gözün farkında olarak ya da olmaksızın nesnelere veya biçimlerin görünmeyen kısımlarını tamamlama eğilimini açıklayan Tamamlama İlkesi ile ilişkilendirilebilir. Algı sürecinde önemli noktalardan biri de parça-bütün ilişkisidir. Algıladığımız tüm nesnelere uyarımlardan oluşmaktadır. Tamamlanmamış etkinliklerin, şekillerin ve biçimlerin tamamlanarak algılama eğiliminde olduğu tamamlama ilkesine göre, insanlar eksik olan şeyleri tamamlama eğilimindedir (Şekil 44).

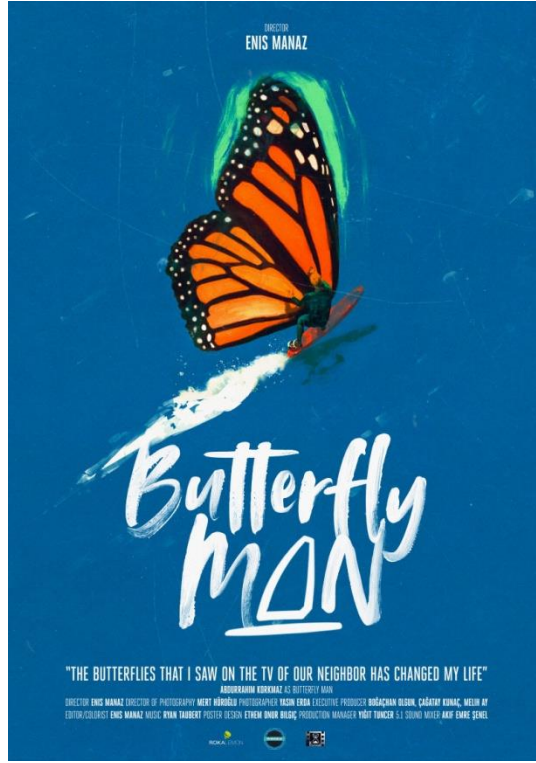

Şekil 43:

Şekil 44:

Şekil 6: Butterfly Man, 2019

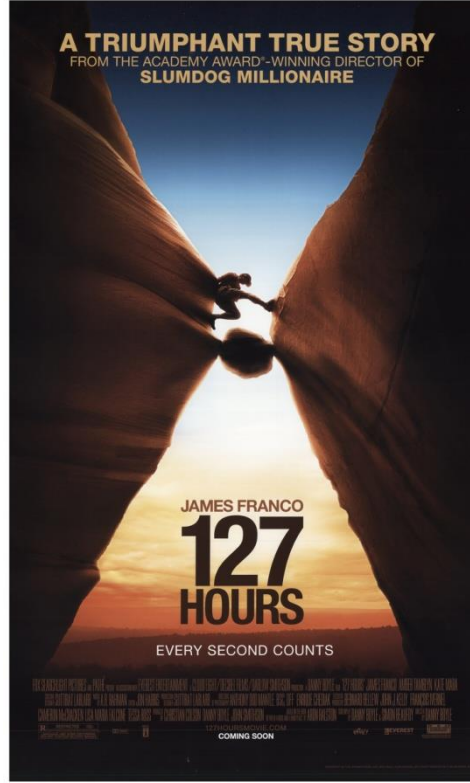
2019 yılında vizyona giren Butterfly Man film afişinde, isminden de anlaşıldığı gibi uçan bir kelebek görseli görünmektedir. Gestalt Kuramının benzerlik ilkesi ile açıklayabiliriz. İlk bakışta turuncu kanatlı uçan kelebek görselinin daha detaylı incelediğimizde derin bir mavilikte yelkenli ile sörf yapan bireyi görmekteyiz (Şekil 46). Yelken kelebek kanadından tasarlanılmış ve gövde kısmı da sörf tahtasıdır. Yelkeni tutan insan kelebeğin kanadındaki siyah çizgiler ile bütünleştirerek ilk bakışta hemen dikkat edilmemesi sağlanmıştır (Şekil 47). Sörf tahtasının arkasında bıraktığı beyazlık ise denizde hızlı hareket eden sörfçünün arkasında bıraktığı köpüklü sulardır. Gestaltın benzerlik ilkesinde olduğu gibi kelebeğe benzediği için algımız ilk olarak bunu seçer ve daha detaylı gözlemlediğimizde diğer ayrıntıları fark edebilmemizi sağlayan gestalt bize afişte farklı katmanları anlamamızı sağlamaktadır.

Şekil 46:

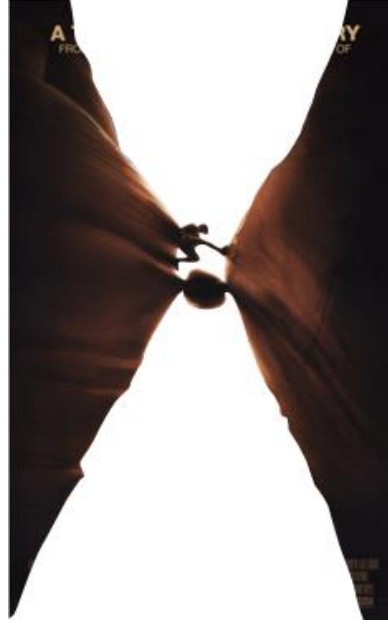

Şekil 47:

Şekil 7: 127 Hours, 2010

2010 yılında vizyona giren 127 Hours film afişinde, göz ilk önce merkezde yer alan iki kaya arasında sıkışmış karakteri görmekteyiz. Sağ ve sol taraftan gelen, orta kısımda tam birleşmeyen ama arasında sıkışan kayayı görmekteyiz. Bu afişi gestalt kuramının pragnaz yasası ile açıklayabiliriz. Afişte iki farklı objeyi görebilmemiz için benliğimizde bulunan yada daha önce gördüğümüz objeleri anımsayarak yararlanabiliriz. Afiş çalışmasının ortasındaki karakterimize odaklandığımızda gördüğümüz, kayaların arasına sıkışmış bir birey buradan çıkmaya çalışmaktadır (Şekil 49). Bu kısmı Şekil olarak adlandırabiliriz. Zemin kısmındaki gökyüzüne odaklandığımızda ise afişi dikey olarak ortada bulunan kum saatini görmekteyiz (Şekil 50). Filmin konusu ile de ilişkili olan zamanı afişte gestalt kuramından yararlanılarak alt zeminde gösterilmiştir. Ayrıca maviden kahverengi renge bir geçiş yapılmıştır. Burada da kum saatlerinde olduğu gibi zamanın tükendiğini gösterilmektedir.

Şekil 49:

Şekil 50:

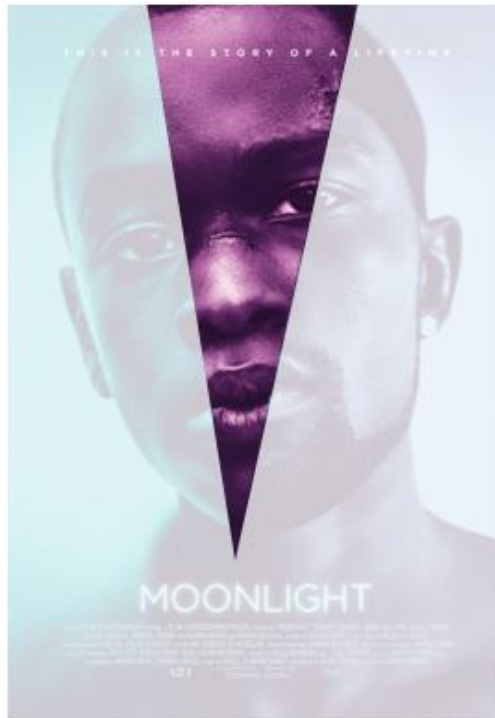

Şekil 8: Moonlight, 2016

2016 yılında Amerikan yapımı Moonlight film afişinde ilk bakışta bir insan yüzü görmekteyiz. Daha dikkatli bakıldığında aslında üç tane yüzün tek bir yüz gibi gösterildiğini görmekteyiz. Gestalt kuramının tamamlama ilkesi ile açıklayabiliriz. Gözümüzün biz farkında olup veya olmaksızın nesnelere veya objelerin görülmeyen kısımlarını beynimiz otomatik olarak tamamlaması olarak açıklanır. Bu afişte de üç tane yüzün aynı açı ile bakışı birleştirilerek tek bir yüz ifadesi oluşturulmuştur. Sol tarafta daha genç bir birey durmaktadır (Şekil52). Orta kısımda yüzünde çeşitli yaralar bulunan başka birey bulunmaktadır (Şekil53).. En sağ kısımda sakallı ve daha orta yaşlı birey bulunmaktadır (Şekil54). Zeminde kullanılan renklerde bir birine yakın renkler olduğundan farklı yüzleri görmemiz zorlaşıyor. Zihnimizin eksik kısımları tamamlamamızı gestalt tamamlama ilkesi ile açıklamamız mümkündür.

Şekil 52:

Şekil 53:

Şekil 54:

Şekil 55: John Wick 2, 2017

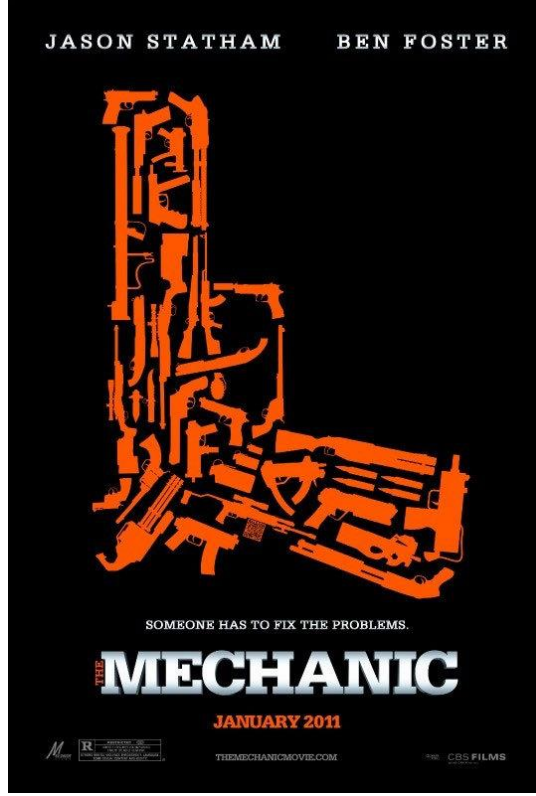
2017 yılında seyirci ile buluşan John Wick 2 devam filmi afişinde ana karakterimiz tam ortada bulunmaktadır. Etrafında bulunan birçok insanın sağ ve sol elleri ile tuttıkları tabancaları ana karakterimize doğrulttukları ve belli bir hiyerarşi ile olması görselde dikey olarak bir elips şeklinin çıkmasını sağlamaktadır (Şekil 56). Ellerinde tuttıkları silahlar ile oluşturdukları bu görseli gestalt kuramında süreklilik ilkesi ile açıklanabilir. Belli bir düzlem veya eğri yönünde hareket eden objeler bu kuram ile açıklanmasındaki en temel öğelerdir. Ayrıca beynimiz biz istemesek bile ellerde tutulan tabancaların işaret ettiği orta kısımdaki ana karakterimize odaklanmamızı sağlamaktadır (Şekil 57). Tasarımda görsel hiyerarşide şekilde sağlanmaktadır.

Şekil 56:

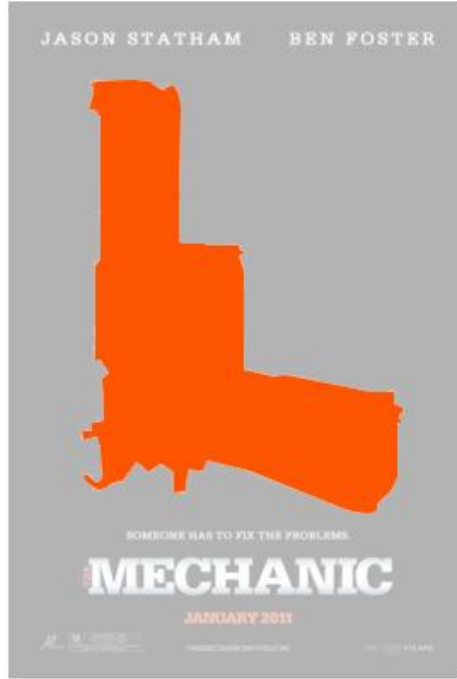

Şekil 57:

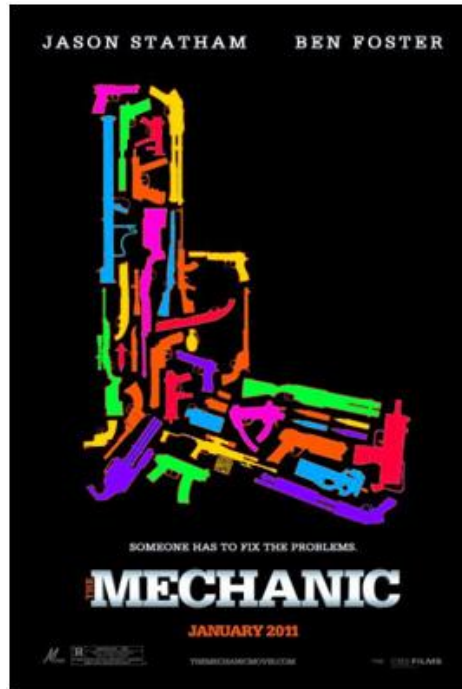

Şekil 589: *The Mechanic*, 2011

2011 yılında vizyona giren *The Mechanic* film afişine baktığımızda ilk önce siyah zemin üzerine oturtulmuş turuncu bir tabancayı görmekteyiz (Şekil 59). Daha detaylı gözlemlendiğimizde ise filmde başrol oyuncunun film boyunca kullandığı çeşitli silahların olduğu detay görmekteyiz (Şekil 60). Bu şekli tam olarak gestaltın tamamlama ilkesi ile açıklayabiliriz. Bir birinden ayrı parçaların belirli bir düzlem ile sıralanmasıyla oluşturdukları tek parça tabanca bu kuramın en güzel örneklerinden biri olabilir. Farklı şekil, tür, boyuttaki silahlar ve mermiler bir bütün halinde namlusu yukarı gelecek şekilde tek bir tabancayı oluşturmaktadır. Tabancanın tetiği, horozu ve arpacığı içeride daha ufak şekilde kullanılan silahlar ile ustaca işlenip büyük görseldeki tabanca birebir verilmiştir.

Şekil 59:

Şekil 60:

Şekil 10: Little Warriors, 2017

2017 yılı yapımı Little Warriors filmin afişinde üç renk kullanılarak görsel bize anlatılmak istenmiştir. İlk başta beyaz zemin üzerine kırmızı bir leke bulunmaktadır. Sol alt kısımda bulunan iki adet siyah bacadan beyaz şekilde duman çıkışı görünmektedir. Dikkatli bakıldığında küçük olan bacadan çıkan beyaz dumanın aslında sol tarafa yüzü aşağıya dönük bir çocuk yüzü olduğu gözlemlenmektedir(Şekil 62). Daha büyük bacadan çıkan beyaz dumanın kırmızı renk ile bütünleşip sağ üst köşeye doğru bakan bir kız çocuğu görmekteyiz (Şekil 63). Devamında baktığı yönde bu sefer kırmızı zemin ile oluşturulan başka bir çocuğu görmekteyiz ve karşısında yine kırmızı zemin ile görüntülenen bir çocuk daha vardır (Şekil 64). Bu çocukların alt kısmında beyaz dumanın alt kısmı yine yukarıya doğru dönük olacak şekilde ağız açık yetişkin birinin çocuklara doğru kızgın bir ifade biçiminde olduğunu görebiliriz (Şekil 65). Çalışmanın genelini şekil-zemin ile açıklanmaktadır. Rubin'in vazosunda olduğu gibi şekil zemin ilişkisi ile bakıldığında bacadan çıkan dumanları ve çocukları net bir şekilde görmekteyiz.

Şekil 62:

Şekil 63:

Şekil 64:

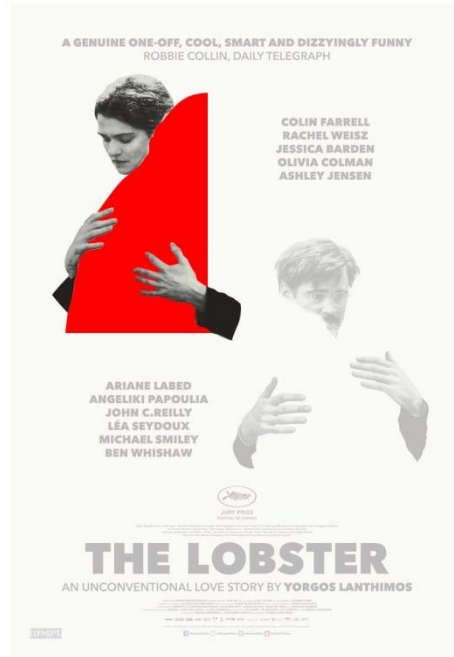
Şekil 65:

Şekil 66: *The Lobster*, 2015

2015 yılında seyirci ile buluşan *The Lobster* film afişinde açık krem renk üzerine iki başrol oyuncusunu görmekteyiz. Sol üstte bulunan Kadın karakterin sadece başı ve ellerini görmekteyiz. Yine aynı şekilde sağ alt köşeye doğru bulunan erkek karakterimizin başının bir kısmı ve ellerini görmekteyiz. İki başrol oyuncusunun da boşluğu sarılıyormuş gibi görünmektedir. Detaylı bakıldığında aslında birbirlerine sarıldığı görülmektedir. Kadının sarıldığı boş alanları doldurduğumuzda erkek karakter bu kısma tam denk gelmektedir (Şekil 67). Yine erkek karakterinde sarıldığı kişinin de kadın olduğunu algılamaktayız (Şekil 68). Bu görseli gestalt kuramında tamamlama ilkesi ile açıklayabiliriz. Beynimiz otomatik olarak boş alanı doldurarak orada aslında başka karakterler olduğunu algılanmaktadır.

Şekil 67:

Şekil 68:

Şekil 69: Shrooms, 2007

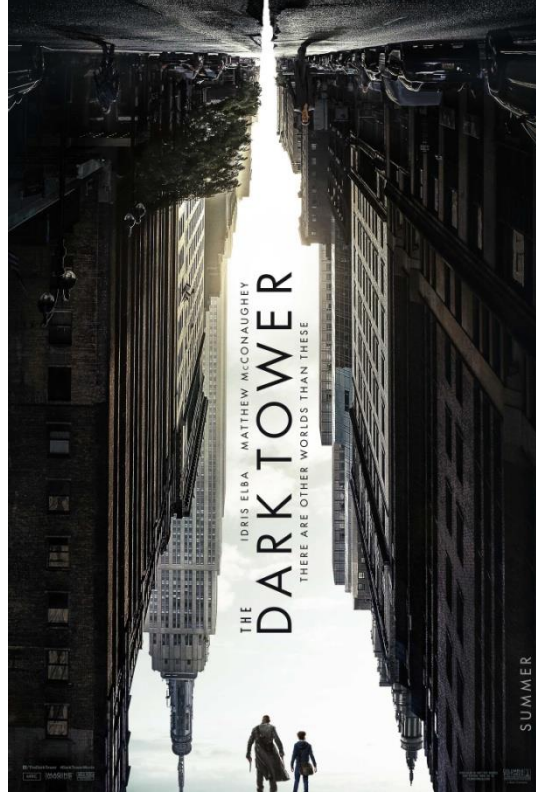
2007 yılı yapımı Shrooms film afişini gestalt kuramının şekil-zemin ve tamamlaması ilkesi ile açıklanabilir. İlk başta afişin ortasında bulunan üç adet mantar göze çarpmaktadır. Sağa ve sola doğru etrafa saçılan otları görmekteyiz. Yine ortada bulunan en alt kısımdaki parlak dolunayı görmekteyiz. Beyaz parlak dolunayın önüne gelen sağa ve sola dönük mantarlar kuru kafanın gözlerini yine aynı şekilde ortada bulunan diğerlerine göre daha ufak mantar kuru kafanın burun kısmını oluşturmaktadır (Şekil 70). Etraftan çıkan otlar ile de kuru kafanın genel şekli oluşturulmaktadır. Bu şekilde koyu alandaki objelere odaklanıldığında mantar ve otları görmekteyiz (Şekil 71). Zemin kısma odaklanıldığında ise kuru kafa gözükmektedir. Bu şekilde şekil zemin ilişkisi olarak açıklanabilir. Koyu alandaki mantar ve otların u şeklindeki hareketi ile oluşturulan kuru kafa formu yine gestaltın tamamlama ilkesi ile açıklanır.

Şekil 70:

Şekil 71:

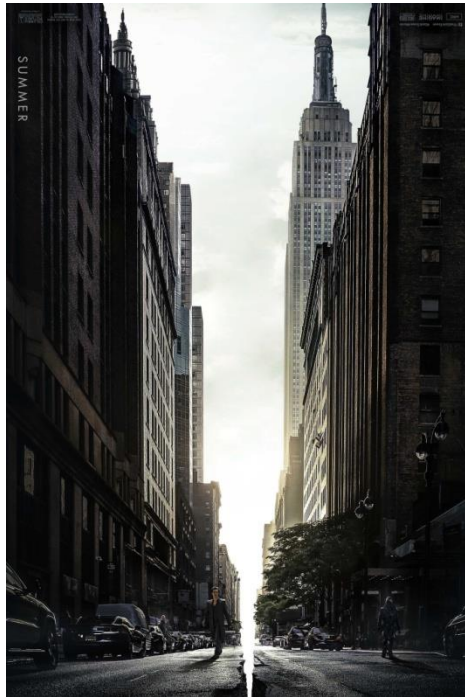

Şekil 11:Dark Tower, 2017

2017 yılında vizyona giren Dark Tower film afişinde, ilk bakışta göze çarpan binaların ters oluşu. Orta kısımda filmin ismini dikey olarak yukarı doğru yazılması ve altta bulunan iki karakterden afişin bilinçli olarak bu şekilde tasarlandığını görmekteyiz. Afişi daha dikkatli incelediğimizde aslında orta açık alanda kalan beyazlığın filmin isminden de anladığımız gibi görünmeyen başa bir kule dikkatimizi çekmektedir (Şekil 73). Gestaltda bunu pragnaz yasası ile açıklayabiliriz. İki farklı objeyi aynı anda göremeyip yalnızca odaklandığımızda görmemiz pragnaz yasasındaki şekil zemin ile ilişkilidir. Bilincimizde olan daha önceki kule, bian gibi görsellerden yararlanarak orta kısmı algımız kendi oluşturur. Afişi ters çevirdiğimizde şehri daha kolay şekilde seçebiliyoruz ama bu seferde ortadaki diğer kuleyi algılamakta güçlük çekmekteyiz (Şekil 74).

Şekil 73:

Şekil 74:

Şekil 75: Old, 2021

2021 yılında vizyona giren Old film afişi, oldukça sade bir şekilde 2 renk verilere yapılmıştır. Filmin isminden de anlaşıldığı gibi zaman ile alakalıdır. Afişte ilk göze çarpan kum saatinin alt kısmı yakın açıdan görmekteyiz (Şekil 76). Daha sonrasında odağımız aşağıya doğru akan kumlar olmaktadır. Kumlar dikkatli incelendiğinde taneler insan figürlerine dönüştüğünü görmekteyiz. Zemine doğru düşen insanların kum taneleri gibi etrafa savrulmaktadır (Şekil 77). Gestalt kuramlarından olan benzerlik ve basitlik ilkesi bu çalışmayı açıklayabiliriz. Benzerlik ilkesine göre; biçim, renk, doku, hareket gibi ortak görsel özelliği olan nesne veya olaylar beyin tarafından gruplandırılmaktadır ve basitlik ilkesinde olduğu gibi beyin en basit hali ile görseli algılamaktadır, yani kum saati olarak görmekteyiz.

Şekil 76:

Şekil 77:

Şekil 12: Qutfit, 2022

2022 yapımı Qutfit filmi afişi incelediğimizde merkezde toplanan baş rol oyuncularını ve filmle ilişkili makası, yan taraftan çıkan silahları görmekteyiz. Genel olarak makas etrafına dizelen görseller belli bir düzlem üzerine yerleştirilmiştir. Gestalt kuramında süreklilik ilkesi ile açıklayabiliriz. Gözümüzün ilk olarak makasa odaklandığını ve buradan başlayarak dikey elips şeklinde diğer nesnelere takip etmesi ile süreklilik ilkesi gerçekleşmiş olur (Şekil 79). Sağ taraftaki tabanca ve iki kişi daha sonra alt kısımda oturan ve ayakta duran iki kişi, sol taraftaki silah ve iki kişi ve son olarak üst kısımdaki üç kişiyi saat yönü olarak gözümüz takip etmektedir (Şekil 80).

Şekil 79:

Şekil 80:

Şekil 81: Only, 2019

2019 yılında vizyona giren Only Film afişinde, ilk dikkat çeken ortada bulunan şelaledir. Merkezde olması algımızı buraya yönlendirmektedir (Şekil 82). Daha sonrasında sağ tarafında bulunan erkek oyuncuya ve buradan sonrada sol tarafta bulunan kadın oyuncuyu algılamaktayız (Şekil 83). Alt kısma gelecek şekilde yazılan filmin ismini ve yazının önünde duran aynı iki karakterimizi daha büyük görüyoruz. Açık gri renk üzerine uygulanan bu kompozisyon merkez ağırlıklı bir film afişidir. Gestaltta bu durumu basitlik ilkesi ile açıklanabilir. Basitlik ilkesinde ilk önce göz düzenli ve basit öğeleri algılama eğilimindedir. Baş rol oyuncularının grafik tasarımda double explosion tekniği ile zemindeki şelale ile birleştirilmiştir. Bu teknikle birçok farklı görseli bir bütün halinde görmekteyiz.

Şekil 82:

Şekil 83:

Identity is a secret. Identity is a mystery. Identity is a killer.

JOHN CUSACK RAY LIOTTA AMANDA FERT ALFRED MOLINA CLEA DUVALL AND REBECCA DUMONAY
IDENTITY
The secret lies within.
COMING SOON

Şekil 84: Identity, 2003

2003 yapımı Identity film afişinde elin beyaz bir zemine bıraktığı izi görmekteyiz. Afiş detaylı incelediğimizde parmakların aslında insan silueti olduğunu görürüz (Şekil 85). Beş parmağından farklı şekilde gölgeleri alınmış karakterler, ilk bakışta parmak görünümündedir. Avuç ayası içine de leke ve renk ile verilen insan yüzü ifadesi yine aynı teknik ile yapılmış olup ilk bakışta bu kısmı leke olarak algılamaktayız (Şekil 86). Bunu gestaltda basitlik ve benzerlik ilkesi ile açıklamamız mümkündür. Baktığımız alanda göz ilk önce basit ve düzenli öğeleri görme eğilimindedir. İnsanları parmak olarak ilk bakışta görmemizi bu şekilde açıklayabiliriz. Benzerlik ilkesinde de olduğu gibi renk, biçim, hareket, doku ortak özellik barındıran görselleri beyin tarafından gruptandırma eğilimindedir. Algılamamızda yönler, boyutlar, biçim ve renkler kullanılarak daha kolay anlaşılması sağlanmaktadır.

Identity is a secret. Identity is a mystery. Identity is a killer.

JOHN CUSACK, ANI DIKITA, AMANDA PEET, JEFFREY WIDMAN, CLIA DANIEL AND REBECCA DANDRIDGE
IDENTITY
The secret lies within.
COMING SOON

Şekil 85:

Identity is a secret. Identity is a mystery. Identity is a killer.

JOHN CUSACK, ANI DIKITA, AMANDA PEET, JEFFREY WIDMAN, CLIA DANIEL AND REBECCA DANDRIDGE
IDENTITY
The secret lies within.
COMING SOON

Şekil 86:

Şekil 87: Scream 4, 2011

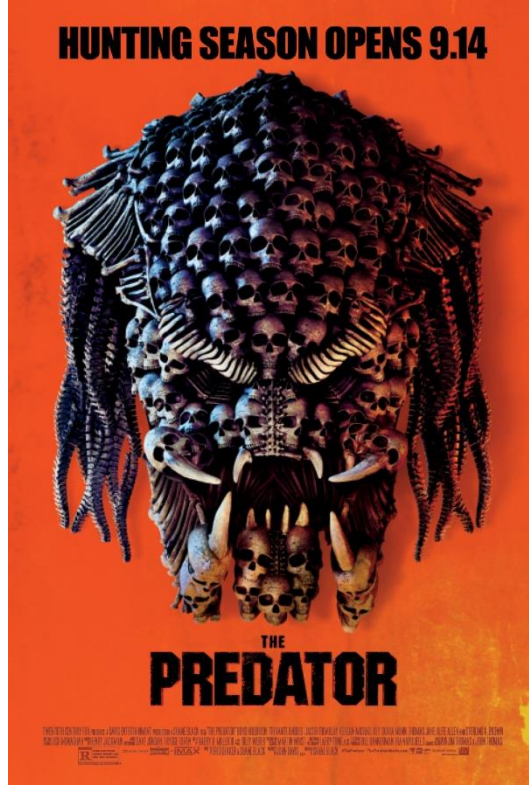
2011 yılında vizyona giren Scream 4 devam filmi korku-gerilim sınıfındadır. Afişi incelediğimizde siyah zemin üzerine filmin karakteristik beyaz maske kullanılıp alt kısımda adı yerleştirilmiştir (Şekil 88). Maske üzerine yoğunlaştığımızda maskenin alt kısmı yani çene kısmı bir bıçağın ağzı olduğunu görüyoruz (Şekil 89). Bıçak bu filmde maske takanın elinde ve sürekli olarak kullandığı bir araçtır. Ustalıkla birleştirilen bu iki öge filmin en önemli iki parçasına yer verilmiştir. Bu afişi gestaltta tamamlama ve basitlik ilkesi ile açıklamamız mümkündür. Parça bütün ilişkisine bakıldığında gözümüz objeyi maske olarak görür ve bıçak ile birleşen yeri maskenin devamı gibi algılamamızı sağlar. Basitlik ilkesi açısından bakıldığında en basit sade hali ile iki farklı objeyi de ayrı ayrı görmemiz mümkün olup algılamamızı sağlar.

Şekil 88:

Şekil 89:

Şekil 90: The Predator, 2018

2018 yılında vizyona giren The Predator, bilim kurgu ve aksiyon filmidir. Seri film olan The Predator afişi incelediğimizde ana karakterin parlak turuncu zemin üzerinde kafasını görmekteyiz. Kafanın detayında ise kuru kafa ve kemiklerden oluştuğunu görmekteyiz (Şekil 91). Kaş, diş ve şakaklarında kemik saçları da omurilikten oluşturulduğu görülmektedir. İlk bakışta gördüğümüz karakterimiz insan kemiklerinden oluşturulmuştur. Bu durumu gestalt ilkelerinden benzerlik, yakınlık ve süreklilik ilkelerinin bir arada kullanarak açıklayabiliriz. Kafa yanak ve çene kısmındaki kuru kafalar diyagonal şekilde süreklilik oluşturarak şekilde kafa formunu ortaya çıkarmıştır (Şekil 92). Yine bu şekilde kullanımda yakınlık ilkesi ile de açıklamamız mümkündür. Birbirine yakın olan nesnelerin gruplanması ile ortaya çıkan şekil yine predatorun kafasıdır. Zemin rengi, kuru kafalar ve kemiklere bakıldığında benzerlik ilkesi ile katliam, vahşet çağrıştırılarak yararlanılmıştır.

Şekil 91:

Şekil 92:

4. SONUÇ

Grafik tasarımın gelişme süreçlerini yakından incelediğimizde, bir ihtiyaçtan doğduğunu görmekteyiz. Bu ihtiyacın görsel süreçleri anlamak, anlamlandırmak ve görme bilinci kazanmak olduğunu idrak edersek, günümüzdeki estetik duyarlılığı tanımlayabilecek bilginin kuramın içerisinde olduğunu görebiliriz. Gestalt Kuramı ortaya çıktığı günden bugüne dek, özellikle görsel algılama, düşünme ve öğrenme arasındaki bağı kurmaya çalışan bir yapı oluşturmaya çalışmıştır.

Bir tasarımı yorumlayabilmek öncelikle onu algılamaktan geçmektedir. Tasarım ürünü daima değişik ve belirli ölçülere sahip görsel unsurların bir araya gelmesiyle oluşur. Tasarımcı bu unsurları düzenlemek ve vereceği mesaj doğrultusunda anlaşılır olabilmelerini sağlamakla yükümlüdür. İfade, soyutlama ve sembolizm; görsel bir tasarımın mesaj iletme görevinde en önemli unsurlardır.

Görmenin psikolojik süreçlerini açıklayabilen Gestalt Kuramı, görsel algılamanın gelişimini sağlamaktadır. Aynı zamanda yaratıcı düşünme ve sezgisel öğrenme kavramlarıyla birlikte bir kurallar bütünü oluşturarak grafik tasarım alanına doğrudan veya dolaylı olarak katkı sağlamaktadır. Gestalt Kuramına göre görme süreci, kişinin algısına göre değişebilmektedir. Bu durum, birbirine yapısal bağlamda benzeşmeyen bağımsız parçaların bile anlamlı birer bütünlük oluşturabilmesi ile açıklanabilir.

Çevrenin sanat ürünlerine etkisini göz ardı eden yapısalcı kurama ve insan davranışlarını yalnızca tepki, pekiştirme ve ceza ile çözümleyebileceği üzerine çalışmalar yapan davranışçı kurama karşı ortaya çıkan Gestalt Kuramı, ortaya koyduğu algısal örgütlenme yasaları ile birlikte bireylerin nasıl gördüğünü açıklamaktadır. Bu bağlamda geniş kitlelere ulaşabilen Hollywood sineması film afişleri, Gestalt Kuramlarına göre açıklanmaya çalışılmış ve görsel-algısal düzenlemede iyi bir rehber olduğu kanaatine varılmıştır.

Gestalt ilkeleri, gerçek-dünya bağlantılı birçok algılama konusunun anlaşılmasında değerlerini kanıtlamış olup, sanatçıların bu ilkeleri, imgelerinin seyirciler tarafından görülmesi ve tepki göstermeleri için özellikle kullandıkları bilinmektedir. Görsel tasarımda görsel elementlerin tasarımı süreci içinde tasarım elementleri ile tasarım prensipleri ya da ilkelerine çok dikkatle yaklaşmak gerekliliği açıktır. Görsel tasarım söz konusu olduğunda grafik ve onların iletişim yolları ayrı bir önem kazanır. Grafikler iletişim araçları, görsel iletişimin bir formu olarak görsel öğrenmeye katkı yapar. Psikoloji alanı içinde bakıldığı zaman görsel algılamaların öne çıktığını görürüz. Burada farklı bilişsel biçimler ve öğrenme yolları teknikleri ile beynin yapısı ve fonksiyonları söz konusu olur. Her birey farklı algılama biçimlerine sahiptir. Etkileşimli algılama ve iletişim modelleri görsel öğrenmeye farklı biçimlerde birey yönünden farklı katkılarda bulunurlar.

Görsel tasarımın niteliği görsel bilginin açıklığı, sadeliği bütünlüğü ve hayal gücü bakımından taşıdığı ölçütlerine göre değerlendirildiğinden, görüntülerin büyüklüğü, yeterli koyu yazılışları, zıtlıkları, uygunluğu ve görsel araçlar için uygunluğu, kullanıcı bakımından çekiciliği gibi unsurlar tasarımcı için önem kazanır. Görsel materyalin bütünlüğü için görsel elementlerin tasarımını, mesajın sunumu, resimlerin düzeni, dikkat çekme ve kompozisyonunun öğretme etkisi gibi yönlerden değerlendirilmelidir. Görsel biçimler, dikkatin devamını sürdürme ve hatırlama gücüne ilişkin sorulara yanıt verir niteliktedir.

Bütün sanatsal faaliyetlerde üretici düşünmeyi desteklemekle özgün çalışmalar ortaya çıkacaktır. Gestalt Kuramı ilkelerinin grafik tasarım sürecinde aşağıdaki şekilde kullanımı, görsel algılamada ve mesajın doğru anlaşılmasında bir kolaylama sağlayabilecektir:

- Gestalt Kuramı ilkeleri yalnızca bir metot olarak kullanılmalı, çalışmaların amacına dönüşmemelidir. Bu kadar kural içerisine sınırlanmış çalışmalar kendilerini tekrarlamaya meyilli olabilirler.
- Gestaltçılar öğrenilenlerin yeni durumlara kolaylıkla transfer edilmesinin önemli olduğunu vurgulamaktadırlar. Bu bağlamda, tasarımın içeriğin kendisi haline geldiği günümüzde, içeriği aşırı tasarım elemanlarından arındırmak, içeriği Gestalt İlkelerine bağlı kalarak öne çekmek gerekmektedir.
- Gestalt İlkelerini anlamak, tasarımcıya hedef kitlenin algı boyutuna göre tasarım üretebilmek açısından nitelikli veriler sağlar.
- Gestalt İlkeleri kullanılarak, biçimleri ve formları gruplandırma ve ilişkilendirme yoluyla aynı birim elemanı farklı şekilde düzenlenerek değişik anlam ifade edilebilir.
- Gestalt Kuramı algı yasalarının her biri içerik belirlenmesi koşuluyla ayrı ayrı tasarım çalışmalarında kullanılarak tasarımda sadeleştirmenin güzel örnekleri ortaya konulabilir.
- Grafik tasarım süreci görsel algının yanı sıra iyi bir iletişim ve kavramları açıklayabilme yetkinliği gerektirir. Gestalt Kuramı ilkelerinin kullanılması bu süreçte tasarımcıya yardımcı olmaktadır.
- Gestalt algı yasalarının öğretimi ile tasarımcıların, tasarımları hareketli yapan irili ufaklı, yatay, düşey, açılı, simetrik ve asimetrik düzenlenmiş imge ve öğelerin dengelerini anlayabilmeleri sağlanabilir.
- Gestalt Kuramının Pragnanz Yasası boşlukların kullanımı ve gerekliliği konusunda tasarımcılara yardımcı olabilir.

Sonuç bölümünde, seminerin amaçları, yöntemi, bulguları, önceki çalışmalarla karşılaştırılması, bilgiye katkısı, yapılan değerlendirmeler, öneriler ve tartışmalar ile ulaşılan sonuçlar makul bir ayrıntı düzeyinde belirtilmektedir.

KAYNAKLAR

- Akdağ, T. (2009). *Gazete tasarımında bilinmeyenler*, Erciyes Üniversitesi İletişim Dergisi,
- Arkonaç, A. S. (1998). *Psikoloji zihin süreçleri bilimi*, İstanbul: Alfa.
- Arnheim, R. (2009) *Görsel Düşünme*, Rahmi Ögdül (Çev.), 2. Baskı, İstanbul: Metis Yayıncılık Ltd.
- Bangir, A. G. (2008). *Görsel okuryazarlık ve öğretim teknolojisi*, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi V(II), 74-102.
<https://dergipark.org.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Becer, E. (2009). *İletişim ve Grafik Tasarım*. Ankara: Anı Yayınları.
- Bozkanat, E. (2013). *Gündem Kurma Perspektifinden Algı Yönlendirme: Alkol Düzenlemesi Yasası Örneği*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bruno, F. J. (1996) *Psikoloji Tarihi*. çev. Gül Sevdiren. İstanbul: Kibele Yayınları,
- Cüceloğlu, D., (2006). *İnsan ve Davranışları*. 15. dü. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çağlayan, S. (2014). *Sanatta Görsel Algının Literatür Açısından Değerlendirilmesi* (Cilt 3). Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi.
- Erdal, T. (2006). *Gestalt Kuramının Grafik Tasarıma Etkilerinin İncelenmesi*. Kocaeli: Kocaeli Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erişti, S., Uluuysal, B.D., (2013). *Görsel Algı Kuramlarına Dayalı Etkileşimli Bir Öğretim Ortamı Tasarımı ve Ortama İlişkin Öğrenci Görüşleri*. Anadolu Journal of Educational Sciences International.

- Gülsüm, G. (2009). *Gazi Ün. T.E.Fak. Matbaa Bölümü Ders Notları*. Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi.
- Kaplan, S. (2003). *Gestalt Görsel Algı Teorilerinin Bauhaus Ekolü İçinde Seramik Temel Teknikleriyle Uygulanması*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kırık, A., Kozan, E. (2015). *Üç boyutlu (3D) dijital animasyon teknolojisinin tv yayıncılığında kullanımı*, Asos Journal Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, (13),293-311. <http://dx.doi.org/10.16992/ASOS.673> sayfasından erişilmiştir.
- Kuş, S. (2013). *Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Grafik Tasarım Dersi Eğitimine Gestalt Kuramı ve İlkelerinin Yansımaları*. Samsun: Ondokuz Mayıs Ün. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- İlhan, Ç. A. (2003). Sınıf öğretmeni yetiştirme programları ve sanat eğitimi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi 36(1-2),13-24. <http://dergipark.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Özsoy, V. (2003). *Görsel Sanatlar Eğitimi Resim-iş eğitiminin tarihsel ve düşünsel Temelleri*, Ankara: Gündüz.
- Rasmussen, S. E. (2020). *Yaşanan Mimari*. 11. dü. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- San, İ. (1979). *Sanatsal yaratma çocukta yaratıcılık*, Türkiye İş Bankası: Kültür.
- Senemoğlu, N. (1997) *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim -Kuramdan Uygulamaya*, 1. Baskı, Ankara, Ertem Matbaacılık,

Senemoğlu, N. (2004). *Öğrenme ve Öğretim*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Seylan, A. (2005) *Temel Tasarım*, 1. Baskı, Ankara: Baran Ofset,

Yüksel, A. (1989). *İletişim süreci bağlamında algılama, sibernetik ve Gestalt kuramlarının karşılaştırılması ve tartışmalar*, Kurgu Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Uluslararası Hakemli İletişim Dergisi, 5(5), 17-43. <http://ekurgu.anadolu>.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Furkan ÇOKASLAN

Doğum Yeri – Tarihi

E-Posta Adresi :

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi : 2013, Selçuk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik

Yüksek Lisans Öğrenimi :

Bildiği Yabancı Diller :

Bilimsel Faaliyetleri :

İŞ DENEYİMİ

Stajlar : 2012, Grafik Birimi, Medya Plaza Reklam Ajansı

Projeler :

Çalıştığı Kurumlar : 2013-2014, Grafik Birimi, Erka Medya

2014, Grafik Birimi, Meram Belediyesi

2014 – 2021, Grafik birimi, PRA Reklam Ajansı

Tarih: